

120

Turistična zveza
Slovenije

Poština plačana
pri pošti 1102 Ljubljana

Lipov List

avgust 2025

dobre zgodbe v slovenskem turizmu

Prireditveni turizem
Pot kruha in pogač
Tradicija v trendu
FesDivjal 2025

I FEEL
SLOVENIA

Turistična zveza
Slovenije

Moja dežela 2025: V iskanju pristne slovenske gostoljubnosti

Strokovne komisije natečaja Moja dežela – znak gostoljubnosti so se znova podale na teren. Poteka tradicionalno poletno ocenjevanje krajev, zgodovinskih jeder, izletniških točk, kampov, glampingov in tematskih poti po vsej Sloveniji. V iskanju pristne slovenske gostoljubnosti bodo člani komisije do konca avgusta obiskali prijavljene destinacije in preverili, kako gostoljubni so v lokalnih skupnostih do obiskovalcev.

Natečaj, ki letos poteka že 34. leto zapored, ostaja eden najbolj prepoznavnih projektov na področju trajnostnega turizma. Njegovo bistvo ni zgolj v zunanji urejenosti krajev, temveč predvsem v kakovostni in pristni izkušnji obiskovalca, ki jo soustvarjajo domačini, ponudniki in celotna skupnost.

»Slovenija ni velika po površini, a izjemno bogata v svoji raznolikosti. Toliko vrst gostoljubnosti, kot imamo krajev, imamo tudi zgodb. In prav to želimo v natečaju prepoznati, nagraditi in deliti z drugimi,« poudarja predsednik Turistične zveze Slovenije Dominik S. Černjak.

Spletno glasovanje za zmagovalca po vašem izboru bo potekalo med 15. avgustom in 15. septembrom 2025 na spletni strani www.turisticna-zveza.si. Vabimo vse prebivalce Slovenije in obiskovalce, da glasujejo za tiste kraje in izkušnje, kjer so občutili najpristnejšo dobrodošlico.

Svečana podelitev priznanj bo 10. novembra 2025 na Brdu pri Kranju, v sklopu prireditve Dnevi slovenskega turizma. **Prireditve poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednice Republike Slovenije dr. Nataše Pirc Musar.**

Moj izlet

www.moj-izlet.si

Tudi letos spodbujamo promocijo slovenske turistične ponudbe prek digitalne aplikacije Moj-izlet.si, ki uporabnikom omogoča oblikovanje izleta po meri.

Skupaj pokažimo, kako lepi, gostoljubni in pristni so naši kraji!

Za udobno, prijetno in varno ocenjevalno izkušnjo so s sponzorskim avtomobilom poskrbeli pri Plan-net avto.

KAZALO

INTERVJU

4–5

Doc. dr. Marijana Sikošek s Fakultete za turistične študije – Turistica: Prireditve ni le dogodek – je strateški kompas razvoja destinacije

PIREDITVENI TURIZEM

6–32

V Lipici in Termah Snovik gostili T&T: Tradicijo v trendu Česa takšnega na Pogačarjevem trgu še nismo videli Mladi turistični zanesenjaki na Mednarodnem festivalu športnega filma Vodotokov ne znamo urediti, da bi bili lepi in zeleni 66. Kravji bal – praznik Bohinja, tradicije in planin 29. Marjetin sejem na Bohinjski Beli 63. Čipkarski dnevi v Železnikih 39. kulturno-etnološka prireditve Dan teric MINFOS že več kot 50 let navdušuje Sledi preteklosti Baške grape v prireditvah sedanjosti Poletje pod zvezdami na Mostu na Soči 16. Slovensko prvenstvo v skokih z višin 32. Furmanski praznik v Postojni 62. Praznik žetve v Polenškaku Košnja po starem v Termah Snovik 48. Ribniški semenj suhe robe in lončarstva 32. Festival narodno-zabavne glasbe Slovenije 20. Veliko-šmarenski kolesarski maraton 20. Trgatev na Vurberku 63. Dan hmeljarjev 3. Festival štrukljev Živa dvorišča – doživetje skritih intimnih koticov Maribora

TZS

33

Koledar dogodkov

TURIZEM SMO LJUDJE

34–35

Goriška v cvetju in zelenju Jubilej podružnične šole v Javorjah Turistično društvo Krim prejemnik priznanja Kultura - Natura V Halozah zapeli klopotci – praznik tradicije, trte in srčnosti Praznik ljudske pesmi, domovine in dediščine

TURISTIČNI PODMLADEK

36–37

Skrivnost svet pravljic pod krošnjami dreves

KJER JE ZDRAVJE DOMA

38–39

Četrti slovenski in mednarodni festival divje hrane

AKTUALNO

40–42

Dobre prakse z mojih poti Vinska klet Metlika odeta v zlato in bron

UVODNIK

Spoštovane bralke, cenjeni bralci!

Ko je Turistična zveza Slovenije konec junija praznovala svoj 120. jubilej, se je Pogačarjev trg v Ljubljani spremenil v pravo zakladnico krušnih dobrot iz vseh slovenskih pokrajin. Obiskovalci so okušali več kot 40 vrst kruha in pogač – od poprtnikov in pince do naklanske, erazmove in oglarske pogače – in se z razstavljavci potopili v lokalne zgodbe, izročila ter okuse.

Dogodek pa ni bil le kulinarčni spektakel. Povezal je ljudi, razkril bogastvo slovenske dediščine in ustvaril prostor za pristna doživetja, kot jih v prestolnici ne vidimo pogosto. »Toliko prijaznih ljudi, toliko srčnosti in zgodb! Ponovite to še jeseni,« je zapisala ena od obiskovalk. Res – česa takšnega na Pogačarjevem trgu še nismo doživeli.

Po besedah doc. dr. Marijane Sikošek s Fakultete za turistične študije – Turistica so prireditve strateški kompas destinacijskega razvoja. Pripomorejo k ustvarjanju in kreptitvi imidža kraja, spodbujajo gospodarsko dejavnost in zaposlovanje, predvsem pa ohranjajo lokalno identiteto in krepijo povezanost skupnosti. Če jih načrtujemo premišljeno, v sodelovanju z lokalnimi deležniki, lahko prireditve destinaciji pustijo trajno zapuščino – od izboljšane infrastrukture do okrepljene blagovne znamke.

Dogodek na Pogačarjevem trgu je bil zgled uspešnega sodelovanja med turističnimi društvi, lokalnimi dobavitelji, kulinaricnimi mojstri, glasbeniki, prostovoljci in seveda Turistično zvezo Slovenije ter Turizmom Ljubljana. Pokazal je, da lahko tudi prostovoljske pobude – če so podprte z vizijo, strokovnim pristopom in predvsem srčnostjo – postanejo ključni ustvarjalci trajnostnega turizma, in to ne le na podeželju, pač pa tudi v mestih. Ne nazadnje naše prireditve sodijo med najstarejše v Sloveniji: 66. Kravji bal, 63. Čipkarski dnevi, 63. Dan hmeljarjev, 62. Praznik žetve ...

Zdaj je pravi čas, da podobnih dogodkov ne doživljamo zgolj kot enkratna praznovanja, temveč kot zglede dobre prakse. Z nekaj več podpore prireditvam, ki temeljijo na prostovoljstvu, lahko prireditveni turizem postane eden ključnih nosilcev razpoznavnosti slovenskih destinacij – doma in v svetu.

Prireditve, ki zrastejo iz skupnosti, niso zgolj dogodki, temveč zrcalo identitete kraja, odraz njegove energije, ustvarjalnosti in gostoljubnosti. Ko domačini z lastnimi rokami pripravijo dogodek – bodisi kresovanje, pohod, trgatev, folklorni nastop ali gasilsko veselico –, ne ustvarjajo le programa za obiskovalce, temveč gradijo mostove med generacijami, okrepijo občutek pripadnosti ter postavljajo temelje trajnostnega turizma.

Kot rad poudarja predsednik Turistične zveze Slovenije Dominik S. Černjak, ki turizem soustvarja že več kot 30 let, so tuji obiskovalci v Kranjski Gori najbolj zadovoljni, kadar se udeležijo gasilsko veselice z lokalnimi prebivalci. To je tisto pravo 5* doživetje – v deželi 5* narave in 5* ljudi.

Polona Frelih,
urednica

Doc. dr. Marijana Sikošek

Doc. dr. Marijana Sikošek

Prireditve ni le dogodek – je strateški kompas razvoja destinacije

Doc. dr. Marijana Sikošek s Fakultete za turistične študije – Turistica Univerze na Primorskem je ena vodilnih strokovnjakinj na področju menedžmenta prireditve v turizmu. Njeno raziskovalno in pedagoško delo je tesno povezano z vprašanji trajnostnega razvoja destinacij, strateškega načrtovanja dogodkov ter njihove umeščenosti v turistično ponudbo. Po njenem mnenju prireditve niso le sredstvo za animacijo obiskovalcev, temveč imajo moč oblikovanja podobe kraja, povezovanja skupnosti ter dolgoročnega razvoja – če jih le znamo premišljeno in sodelovalno načrtovati.

Kakšno vlogo imajo prireditve pri oblikovanju imidža destinacije in kako vplivajo na konkurenčnost turizma na določeni lokaciji?

Prireditve na destinaciji predstavljajo posebno privlačnost, ki ponuja edinstveno izkušnjo in doživetje, zato pritegnejo različne obiskovalce. Seveda v prvi vrsti pomislimo na udeležence, kar je tudi prav, saj je vsaka prireditve namenjena prav njim in jim vsak organizator posveča največ pozornosti. Vendar zaradi prireditve na prizorišče oziroma kraj prireditve pridejo tudi drugi: sodelujoči pri izvedbi programa, nastopajoči, različni dobavitelji, mediji in lokalna skupnost. Dolžina obiska destinacije zaradi prireditve je običajno povezana z dolžino, zahtevnostjo in obsegom programa (vsebine) prireditve. Prav zaradi vsebine, udeležencev in kakovosti organizacije (in organizatorja) so prireditve tiste, ki lahko prispevajo k oblikovanju podobe (imidža) destinacije. Ta podoba je lahko tako pozitivna kot negativna.

Jasno je, da prireditve, ki na obiskovalce naredijo pozitiven vtis in se z njimi z lahkoto identificirajo ter so kakovostno izpeljane, pripomorejo k ustvarjanju pozitivnega imidža destinacije. Obiskovalci, sodelujoči in gostiteljska, lokalna skupnost si jih namreč zapomnijo kot pozitivno izkušnjo in bodo o njih imeli pozitivno mnenje. Takšna izkušnja prispeva k oblikovanju prijetne podobe o prireditvi, na daljši rok k oblikovanju pozitivnega imidža destinacije. Prireditve kot posebna vrsta privlačnosti h konkurenčnosti destinacije pripomorejo tako s svojo (pozitivno) podobo kot tudi svojo prisotnostjo na destinaciji in s tem animacijsko vlogo pri preživljanju prostega časa na destinaciji. Pogosto na destinacijah slišimo: »Uh, tu se pa nič ne dogaja. Kje so kakšne prireditve?«

Vsaka prireditve zahteva za izvedbo točno določen prostor – kraj in prizorišče, ki jim ga lahko ponudi destinacija, z njeno izvedbo so povezani tako pozitivni kot negativni učinki. Običajno pravimo, da gre

za gostiteljsko destinacijo, lokalna skupnost s tem zavzame vlogo lokalnega gostitelja. Iz tega razloga bo vsak (dober) organizator, tudi lokalni, poskrbel, da bodo pozitivni učinki večji, negativni čim manjši. Učinki so lahko takojšnji ali takšni, ki se pojavijo šele po daljšem časovnem obdobju.

Kateri so glavni pozitivni učinki prireditve za lokalno skupnost in kateri so lahko negativni učinki prireditve na lokalno skupnost in okolje, ki jih je treba upoštevati pri načrtovanju prireditve?

Pozitivni učinki se zagotovo najprej poznajo, ker so prireditve razlog za obisk, in sicer v povečanem in/ali podaljšanem obisku destinacije, v večji zasedenosti zmogljivosti ter s tem povezanim trošenjem, kar še posebno v nizki sezoni velja za izrazito prednost. Hkrati predstavljajo prireditve priložnost za ponovni obisk destinacije, bodisi zaradi ponovne udeležbe na prireditvi bodisi zaradi drugih razlogov. Prireditve so poleg možnosti za oblikovanje imidža destinacije tudi priložnost za

46. Juriš na Vršič se bliža. Se vidimo v SOBOTO 6.9. 2025!

druge, daljnosežnejše učinke, predvsem promocijske: za oblikovanje destinacijske znamke (takšno vlogo imajo t. i. ikonične prireditve, kot je pri nas na primer Kurentovanje na Ptuj), imenovanje ambasadorjev destinacije, možnost za ohranjanje kulturne dediščine, večjo povezanost v lokalni skupnosti, krepitev lokalnih vrednot in atributov destinacije, krepitev zaposlitvenih možnosti ter sodelovanja z lokalnimi podjetji, kot so dobavitelji in podobno. Prireditve dajejo tudi možnost, da destinaciji in lokalni skupnosti zapustijo dolgoročno zapuščino, na primer izboljšano infrastrukturo, s tem pa zavzamejo vlogo usmerjevalca razvoja. Gostiteljska destinacija se zaradi prireditve pogosto odloči, da bo v kraju kaj popravila, uredila in podobno, na primer parkirišče, javne sanitarije, kar je uporabno tudi po prireditvi, ali za infrastrukturno prenovo poskrbi celo organizator prireditve. Pozitivni učinki se lahko hitro spremenijo v negativne. Prav zato je treba veliko pozornosti nameniti prav načrtovanju prireditve, da so morebitne negativne posledice čim manjše ali jih sploh ni. Med negativnimi učinki, ki najbolj obremenjujejo (skrbijo) lokalno skupnost, so zagotovo gneča, hrup in prekomerno onesnaževanje, zlasti z odpadki in izpusti, varnostna vprašanja ter prekomerno izkoriščanje lokalnih virov. Prav zato na področju menedžmenta prireditve velja že v najbolj zgodnji fazi organizacije prireditve vzpostaviti stik z lokalno skupnostjo (občino, javnim zavodom s področja turizma in/ali prireditve) ter skupaj poiskati rešitve za najbolj pereče točke. Prav lokalna skupnost ima namreč na svojem območju ne le največ izkušenj in znanja, ampak zelo dobro pozna lokalne navade, ki jih pri načrtovanju prireditve velja upoštevati v največji mogoči meri.

Poznate prireditve, ki jih v Sloveniji organizirajo turistična društva? Kako bi jih ocenili? Kateri bi izpostavili kot največje in najbolj prepoznavne v Sloveniji?

V Sloveniji imamo veliko različnih prireditve, ki se med seboj razlikujejo po vsebinskih področjih in tematikah ter organizatorjih, poleg turističnih društev so tukaj tudi kulturna in športna društva ter večje organizacije. Zelo nevhvaležno bi bilo omeniti le nekatere prireditve in jih ocenjevati ali izpostavljati kot največje ali najbolj prepoznavne. Na splošno lahko rečemo, da so prireditve pri nas organizirane z veliko mero skrbnosti, predvsem pa entuziazma posameznikov in društev ter prostovoljcev, in z velikim vložkom prostega časa. Nemalokrat pri tem sodelujejo posameznice in posamezniki, ki se profesionalno ne ukvarjajo z organizacijo prireditve, pa vendarle ustvarjajo prepoznavne in tradicionalne prireditve. Kljub temu je določena stopnja profesionalizacije potrebna, če ne celo nujna, predvsem v smislu profesionalne pomoči pri operativnem načrtovanju in izvedbi kot strateškem povezovanju prireditve (prireditve) z destinacijo ali obratno. Na ravni posamezne prireditve je strokovna pomoč dobrodošla s stališča optimalnega načrtovanja virov, varnosti in varovanja prireditve, upoštevanja zakonodajnih zahtev, ki jih morajo upoštevati organizatorji za organizacijo javne prireditve, na primer povezovanja z ustreznimi institucijami (upravna enota, policija), priprave ustreznih elaboratov, zagotavljanja ustrezne tehnične pomoči, tudi pomoči pri promociji prireditve in ob njenem zaključku pri njeni evalvaciji ter oceni učinkov. Pogosto, sploh pri prvi organizaciji prireditve, se organizator sprašuje, kje in kako začeti. Strokovna pomoč pripomore h končnemu uspehu prireditve, ne le doseganju tistega vau efekta, ki si ga želi vsak organizator, ampak tudi pozitivnih učinkov prireditve ter zmanjševanju negativnih.

Zakaj je pomembno, da prireditve niso prepuščene le posameznikom ali skupnostim, ampak zahtevajo profesionalno načrtovanje in povezovanje z destinacijskim menedžmentom?

Na ravni destinacije opažamo, da se pogosto odvija večje število prireditve, ki jih je treba med seboj povezati na način optimalne izrabe prostora (prizorišč), časovne umestitve v prostor in uporabe infrastrukture, predvsem pa promocije. Vsaka prireditve tudi od destinacije pričakuje oziroma si želi sodelovanja tako pri promociji kot

koriščenju podporne infrastrukture, oblikovanju partnerstva z destinacijo, bodisi v obliki skupnega organizacijskega odbora ali partnerstva z lokalno skupnostjo, pomoči pri vključevanju destinacijskih turističnih proizvodov v program prireditve in podobno, navsezadnje tudi pri financiranju in sodelovanju pri dolgoročnem strateškem načrtovanju.

Prav zato je pri organizaciji prireditve pomembno sodelovanje, tako na operativni kot strateški ravni. Na operativni ravni je pomembno sodelovanje med različnimi deležniki, predvsem med organizatorjem, lokalno skupnostjo in dobavitelji, na strateški ravni med organizatorjem in destinacijsko (turistično) organizacijo ter lokalno upravo. Takšno sodelovanje zahteva premišljeno in ciljno naravnano sodelovanje, ključne točke so zagotovo trajnostna raba virov, načrtno financiranje prireditve, skupno oblikovanje dolgoročne vizije in politike razvoja destinacije in prireditve ter ustrezne infrastrukture, oblikovanje politike sodelovanja med prireditvami na destinaciji in povezovanje prireditve z razvojno strategijo destinacije. V literaturi je takšen strateški pristop pogosto omenjen kot portfolio pristop k upravljanju prireditve na destinaciji.

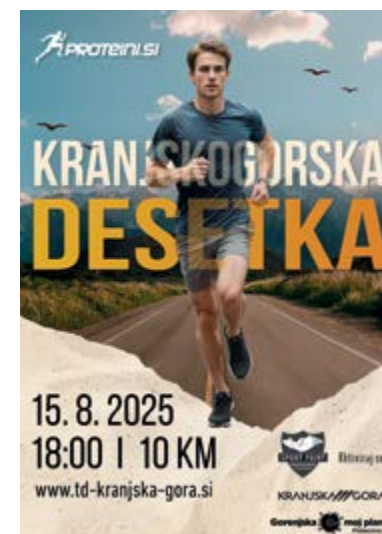
Kako Slovenska turistična organizacija kategorizira prireditve na svoji spletni strani?

STO prireditve na svoji spletni strani uvršča v skupino doživetij. Prireditve so na spletni strani razdeljene v več skupin glede na tematiko (kulturne, športne, kulinarčne, zabavne, etnološke ...), regijo oz. destinacijo in časovno obdobje. Prav tako so izpostavljene večje, mednarodno pomembne prireditve, ki nedvomno pomembno prispevajo k promociji Slovenije in turistične ponudbe regije.

Se vam zdi prireditveni turizem v Sloveniji dobro razvit, raznolik in strateško usmerjen?

Kot rečeno, je v Sloveniji na voljo pestra množica različnih prireditve, tako po tematikah kot obsegu, ki ohranjajo vsebinsko avtentičnost in izročilo kraja. Razvojne strategije različnih slovenskih destinacij prireditve in prireditveni turizem uvrščajo med prioritete turistične proizvode ter jim priznavajo pomembno mesto pri oblikovanju turistične ponudbe. Kljub temu precejšen delež prireditve sloni na entuziazmu in prostovoljnem delu posameznikov, ki so pogosto prepuščeni lastni iznajdljivosti in dobri volji. Če želimo prireditveni turizem še bolj utrditi na položaju strateškega turističnega proizvoda, bi morali sistemsko urediti kategorije prireditve, njihovo financiranje in promocijo ter strokovno podporo, tako v smislu operativne organizacije kot strateškega načrtovanja na destinaciji, bodisi lokalno ali na nacionalni ravni, da bi lahko v največji mogoči meri izkoristili pozitivne učinke, ki jih prinašajo destinaciji.

Polona Frelih

Predsednik TZS Dominik S. Černjak z jubilejno pogačo, ki jo je za to priložnost spekla Milena Vranetič, predsednica Regijske turistične zveze Posavje, direktorica STO Maja Pak Olaj in direktorica Turizma Ljubljana Petra Stušek ter generalna sekretarka TZS Karmen G. Burger

Česa takšnega na Pogačarjevem trgu še nismo videli

Turistična zveza Slovenije je konec junija obeležila svoj 120. jubilej s slavnostno akademijo v ljubljanski Mestni hiši in kulinarčno prireditvijo Pot kruha in pogač Slovenije, na kateri se je z najrazličnejšimi krušnimi izdelki predstavilo 46 turističnih društev in zvez z vse Slovenije. Navdušili so tako domače kot tuje obiskovalce ter vodilne deležnike v turizmu.

Ocvirkova pogača, salova pogača, postržnjača, zavijhača, oljovica, kvasenica, škundrovka, pohorska skutina pogača, sončnica, sladka pogača s sadjem, ljubljanska pogača, zeliščna pogača, pogača Franca Jožefa, pogača s kranjsko klobaso, naklanska pogača, erazmova pogača ter pogače iz Dobrne so poskrbele, da je Pogačarjev trg v Ljubljani dobesedno postal to, kar že tako ali tako nosi v imenu. Slastne in dišeče pogače so lahko radovedni obiskovalci tudi poskusili, skupaj s kruhom, s katerim so se v prestolnici po dolgem času predstavila turistična društva iz vse Slovenije. Krušna dediščina Slovenije v vsej svoji veličini, od tradicionalnega božičnega kruha

poprtnika, tradicionalnega velikonočnega kruha – pince, rženega, ajdovega, koruznega, mlečnega, zeliščnega, črnega oglarskega, čebulnega do kruha z drožmi, rožičevo moko ter celo ljubljanskega kruha goljufiv'ga peka.

Pogače na Pogačarjevem trgu

»Običajno zavijem z očmi, ko se kaj dogaja na Pogačarjevem trgu – prireditve so pogosto preglasne in skoraj brez vsebine. Tokrat pa je bilo vsega ravno prav. Nevsiljivi, nadvse simpatični nastopi nekomercialnih glasbenikov med stojnicami so me pritegnili.

Na stojnicah se je predstavilo 46 turističnih društev in zvez iz vse Slovenije.

Obiskovalci in razstavljalci so bili tako navdušeni, da si želijo ponovitve prireditve.

Domačini z različnih koncev Slovenije so z veliko znanja in pozitivne energije predstavljali, zakaj bi jih bilo vredno obiskati. Kruh in pogače so bile tako slastne, da sem se kar težko prepričala, da bo poskušanja dovolj. A tudi brez slastne ponudbe bi bilo z njimi vredno poklepetati. Res so mi polepšali dan!»

S temi besedami je Ljubljanka, ki ob sobotah redno prihaja na tržnico, povzela vzdušje na Poti kruha in pogač. Enodnevni praznik okusov, zgodb in domačnosti je z bogato ponudbo kruha, pogač in toplih besed razkril, kako globoko so v slovenskem prostoru zasidrane tradicije skupne mize in duha.

»Naš naklanski župan, ki je takrat na Pogačarjev trg pripeljal župana iz pobratenega poljskega mesta Naklo nad Notecią, je bil zelo zadovoljen in ponosen, saj ni pričakoval naše stojnice in naklanske pogače na prireditvi. Skupina mladih Poljakov je veselo delala selfije pri naši stojnici. In ne samo oni – tudi opazna gruča mladih Indijcev z videosnemanjem in selfiji. Prav v zraku se je čutilo čudovito razpoloženje tako med razstavljalci kot obiskovalci. Naj se še ponovi,« se je odzvala Alojzija Murn iz društva LIK Naklo.

Predlagam, da ponovite v jeseni

Tudi ostali razstavljalci so bili presenečeni zlasti nad številčnostjo in navdušenostjo tujih obiskovalcev, za katere je bil to nemara prvi pristni stik s slovensko kulinarčno dediščino. Skozi vonjave, okuse in pogovore je bilo čutiti nekaj posebnega – iskreno željo ljudi, da svoje kraje, zgodbe in dediščino približajo obiskovalcem.

»Iskrene čestitke za organizacijo in predstavitev Kruhove poti. Česa takšnega na Pogačarjevem trgu še nismo videli. Toliko prijetnih in prijaznih ljudi z vse Slovenije, različnih dobrot, raznolikosti, toliko vsega dobrega. Želim si, da to ponovite še jeseni,« je bil navdušen obiskovalec Boštjan. »Vsekakor je šlo za dogodek, ki bi ga bilo vredno obdržati. Tudi časovno je bil lepo umeščen v leto, mu je pritrčila razstavljalca Petra iz turističnega društva Žalec.

Predsednik TZS Dominik S. Černjak in župan Ljubljane Zoran Jankovič sta se s spominsko lentjo poklonila nekdanjemu ljubljanskemu županu Ivanu Hribarju, začetniku turizma v Sloveniji.

Tudi če ne bi okušali ničesar, bi se od razstavljalcev marsikaj naučili. In če bi okušali vse, bi si želeli še več – obiskati kraje, kjer kruh ni le hrana, temveč vez z naravo, skupnostjo in predniki. Kot pravi dr. Janez Bogataj: »Ne naredi kruha moka, ampak roka.« Ta preprosti, a globoki izrek odraža spoštovanje do ročnega dela in tradicije, ki jo kruh simbolizira v slovenski kulturi. Turistična društva so s svojo srčnostjo in znanjem ponovno dokazala, da niso le promotorji turizma, temveč živi varuhi kulturne dediščine.

Besedilo: Polona Frelj
Fotografije: Peter Irman

Prejemniki jubilejnih priznanj ob 120. obletnici TZS, ki so jih podelili na slavnostni akademiji v ljubljanski Mestni hiši.

V Lipici se je zbralo več kot 1.700 osnovnošolcev iz več kot 70 šol.

V Lipici in Termah Snovik gostili T&T: Tradicijo v trendu

Pod okriljem 39. festivala Turizmu pomaga lastna glava je več kot 1.700 osnovnošolcev iz več kot 70 šol na turističnih stojnicah pokazalo, kako lahko tradicijo prepletamo s sodobnimi trendi, jo obudimo in ji vdahnemo novo življenje. Priča smo bili prepletu mladosti, ustvarjalnosti in spoštovanja do kulturne dediščine.

Edinstveni turistični prizorišči – Kobilarna Lipica in Terme Snovik – sta letos prvič gostili turistični tržnici mladinskega projekta Turizmu pomaga lastna glava, v okviru katerega so mladi turistični navdušenci ustvarjali na temo T&T: Tradicija v trendu, kar pomeni, da so dediščini nadeli novo preobleko.

Pri turističnih stojnicah je vladal pravi direndaj.

Znanim slovenskim turističnim lokacijam je prihod osnovnošolcev vdahnil novo življenje, mladostno energijo in ustvarjalnost. Postalo je jasno, kako pomembna je moč povezovanja: med generacijami, šolami, lokalnimi skupnostmi – in idejami, ki dihaajo s prostorom, naravo in dediščino.

»S ponosom stojimo tukaj, v zgodovinski Lipici, kjer se danes prepletajo zgodovina, kultura in mladostni zagon. Lipica, simbol plemenitosti, vztrajnosti in tradicije, je popolno prizorišče za dogodek, ki slavi mladost, ustvarjalnost, turizem in športni duh,« je poudaril Dominik S. Černjak, predsednik Turistične zveze Slovenije. V Lipici so moči prvič združili Turistična zveza Slovenije, Zveza ŠKL in Kobilarna Lipica in skupaj ustvarili največji šolski turistični spektakel v Sloveniji. V drevoredu Kobilarne Lipica so udeleženci na stojnicah predstavili nove turistične poti, sobe pobega, eko programe, modre revije z eko oblačili, rap na temo turizma in še mnogo drugega. Mladi so v sklopu letošnje teme T&T: Tradicija v trendu razvijali nove turistične produkte, povezane s kulturno dediščino. Na stojnicah so zaživeli stari običaji, narečja, jedi, obrti in zgodbe, preoblečeni v sveže, inovativne oblike.

Mladi turistično zanesenjaki so navdušili tudi voditelja na Radiu 1 Miho Deželaka, ki mu je stojnice razkazal predsednik Turistične zveze Slovenije Dominik S. Černjak

Mladi turistični zanesenjaki so navdušili tudi voditelja na Radiu 1, Miho Deželaka, ki si je vzel čas za prav vsako stojnico, z mladimi je poklepetal, tudi malo zarapal, predvsem pa so skupaj ustvarili na desetine selfjev.

Na hipodromu, kjer je potekal tudi veliki finale ŠKL, in sicer tekmovanja v dveh športnih disciplinah – Med dvema ognjema in Tee Ball – so se mladi turistični nadobudneži lahko pomerili v športnih disciplinah, srečali so se s plemenitimi lipicanci, si ogledali letošnje žrebičke in predstavitev dela z lipicanci.

Nad tržnico je bil navdušen tudi Vojko Korošec, direktor Zveze ŠKL, ki nam je odprl vrata v Lipico.

Moč sodelovanja

»Veseli me, da ste inovativni, razvojni, ustvarjalni. Lepo je, da se ukvarjate s turizmom. Vse to je dobra popotnica za nadaljnje življenje,« je župan Kamnika Martin Slapar poudaril na zaključni tržnici v Termah Snovik. Izpostavil je pomen Velike planine, Term Snovik in celotne Tuhinjske doline za razvoj sonaravnega turizma. Prav od tam izhaja sir trnič, ki je pred leti prav v okviru tega festivala začel pridobivati priljubljenost.

Mladi turistični nadobudneži so se spoznavali tudi s plemenitimi lipicanci.

»Ni naključje, da se zaključna tržnica dogaja v Termah Snovik – kraju, kjer smo z domiselnimi glavami domačinov in vztrajnostjo v treh desetletjih ustvarili prepoznavno turistično točko. In prav to je bistvo tega projekta: da verjamemo v svoje ideje, okolje in moč sodelovanja,« je dejal Luka Svetec, direktor Zavoda za turizem in šport Kamnik.

Priznanja so podeljevali predsednik ocenjevalne komisije Jure Sodja, predsednik TZS Dominik S. Černjak ter predsednik TD Tuhinjska dolina in lastnik Term Snovik Ivan Hribar.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE
URAD RS ZA MLADINO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
TURIZEM IN ŠPORT

V Termah Snovik je potekala zaključna tržnica.

Vse na zaključnem festivalu sodelujoče šole so prejele nagrade, ki so jih prispevala turistična društva, zavodi za turizem in turistično gospodarstvo. Za podporo se jim zahvaljujemo.

Festival Turizmu pomaga lastna glava tudi po skoraj štirih desetletjih ostaja najmočnejši slovenski projekt za vzgajanje turistične zavesti med mladimi. Povezovanje tradicije s trendi ni le šolska naloga – je priložnost za oživitev krajev, krepitev identitete in razvoj turizma prihodnosti.

Besedilo: Polona Frelih
Fotografije: Tonči Hozjan/TZS

Mladi turistični zanesenjaki na Mednarodnem festivalu športnega filma

Turistična zveza Slovenije je letos nadgradila svoja mladinska projekta Turizmu pomaga lastna glava in Več znanja za več turizma s premiernim sodelovanjem na 4. Mednarodnem filmskem festivalu športnega filma v Rogaški Slatini. Mladi ustvarjalci iz osnovnih in srednjih šol so se predstavili s kratkimi promocijskimi filmi na temo T&T: Tradicija v trendu. Njihovi izdelki so nastali kot plod večmesečnega raziskovanja lokalne dediščine in sodobnih trendov, prelitih v sveže, inovativne filmske pripovedi.

Žirija filmskega festivala je na večerni zaključni slovesnosti – vrhuncu festivala – podelila številna priznanja, med drugim tudi šolam, sodelujočim pri mladinskih projektih Turistične zveze Slovenije. Udeleženci festivala so si promocijske spote lahko ogledali v okviru rednega programa. Zmagovalni film v osnovnošolski kategoriji, *Mica Stolec*, ki so ga ustvarili učenci OŠ Miška Kranjca iz Velike Polane, je prepričal s hudomušno zgodbo o izginulem stolu, ki vodi učence na pravo detektivsko avanturo po šoli v iskanju sledi tradicije in krajevnih posebnosti. Film z nalezljivo energijo in domačim narečjem spretno prepleta preteklost in sodobnost ter z odlično igralsko zasedbo sporoča, da je dediščina pravzaprav povsod okoli nas – le videti jo moramo.

Župan Rogaške Slatine Branko Kidrič, strokovna sodelavka za področje mladih na TZS Petra Pistotnik, Goran Dragič, direktor festivala Vojko Korošec, generalna sekretarka TZ Karmen G. Burger in predsednik TZS Dominik S. Černjak

V srednješolski kategoriji je slavila Ekonomska šola Novo mesto, Višja strokovna šola s filmom *Belokranj'c*. Film skozi prizmo sodobnega mladeniča in njegovega odnosa do tradicije – posebno do kruha belokranjca – predstavi pomen identitete, spoštovanja do prednikov in povezovanja generacij. Ustvarjalci so navdušili z zrelim filmskim izrazom, občutkom za montažo in subtilnim humorjem.

Bogato festivalsko dogajanje je vrhunec doseglo v petek, 20. junija. Dopoldne so šolsko mladino v Kulturnem centru Rogaška Slatina razveselile filmske projekcije, obiskal jih je tudi alpski smučar Žan Kranjec, ki se je pozneje pridružil kolegom iz športne čete Slovenske vojske – plezalki Sari Čopar, lokostrelcu Žigi Ravnikarju in turnemu smučarju Klemenu Španringu – na Mini olimpijadi pred 2. OŠ Rogaška Slatina.

Popoldne je na Srednji šoli Rogaška Slatina potekala delavnica *Socialni film*, vzporedno so si mladi ustvarjalci ogledali svoje filme na velikem platnu. Pred 2. OŠ Rogaška Slatina je v organizaciji KK Rogaška Slatina potekal še košarkarski turnir 3 na 3.

Zaključno slovesnost je zaznamoval dokumentarni film *Zmaj iz Kosez*, v katerem je glavni akter Goran Dragič, ki je prejel priznanje za življenjsko delo na področju promocije športa. Priznanje za povezovanje športa in kulture sta prejela tudi Matjaž Berger in Matjaž Kek.

Mednarodni športni filmski festival se je odvijal pod sloganom 'Kultura

skozi šport', ki odraža temeljno poslanstvo festivala: promocijo športnih vrednot, umetnosti in kulturnega dialoga, čemur se je letos pridružil tudi turizem. Rogaško Slatino, slovenski biser zdraviliškega turizma, je festival že četrtrič zapored postavil v središče mladinskega filma, športa in turizma.

Besedilo: Polona Frelah

Fotografije: Smart Grow Media (Krištof Markelj, Luka Kutnjak) in Nik Korošec

Srednje šole	naslov spota	priznanje
Ekonomska šola Novo mesto, višja strokovna šola	Belokranj'c	za najboljši spot v celoti
Šolski center Velenje – Šola za storitvene dejavnosti in Višja strokovna šola	Mastodontov glineni odtis	za najboljšo realizacijo spota
Srednja šola Izola	Šavrinke nazaj v prihodnost	za najboljšo idejo spota
Osnovne šole	naslov spota	priznanje
Osnovna šola Miška Kranjca Velika Polana	mica stolec	za najboljši spot v celoti
Osnovna šola Vojke Šmuc Izola	Pjan pjanin, z bičikletu kot Šavrin	za najboljšo realizacijo spota
Osnovna šola Tončke Čeč Trbovlje	Peš beg Trboule	za najboljšo idejo spota
Osnovna šola Antona Šibelja Stjenka Komen	T&T venček	za najbolj ustvarjalno idejo spota
Osnovna šola Šmartno v Tuhinju	Planina Stajl	za najbolj estetsko domiselno idejo spota
Osnovna šola Tržič	Tržiške nogaVICE – tradicija, ki hodi s časom	za najbolj praktično idejo spota
Osnovna šola Radlje ob Dravi	Flosarcraft	za najbolj tehnološko domiselno idejo spota

Predsednik Sveta obvodnih krajev Slovenije Iztok Pipan, predsednik TZS Dominik S. Černjak, župan občine Markovci Milan Gabrovec, župan občine Dobrovnik Marjan Kardinar in podpredsednik TZS Jože Prah

Vodotokov ne znamo urediti, da bi bili lepi in zeleni

V začetku junija je v Markovcih potekalo 29. Srečanju turističnih društev obvodnih krajev Slovenije, v okviru katerega se je odvil tudi strokovni posvet na temo Ekosistemske priložnosti vodnih ekosistemov za turizem. Udeleženci so se strinjali, da država ne kaže interesa za reševanje tovrstnih vprašanj, predvsem pa, da institucije delujejo prepočasi. Jubilejno, 30. Srečanje turističnih društev obvodnih krajev Slovenije bo prihodnje leto v slovenski prestolnici.

Iztok Pipan, ki pri Turistični zvezi Slovenije že štiri leta vodi Svet obvodnih krajev, pred tem pa je bil 25 let njegov član, je v uvodu povedal, da je bil tudi po zaslugi njihovega delovanja sprejet odlok o plovbi na državni ravni, žal pa mu v svojem domačem kraju, v občini Smlednik, pristojnih ni uspelo prepričati, da ga potrebujejo tudi na občinski ravni.

»Vse občine ob Dravi in osrednji Savi so odlok sprejele na osnovi našega osnutka, pri nas pa ni šel skozi. Te stvari se zelo počasi urejajo. Zadnja leta, ko hodim okoli vseh jezer po Sloveniji in v tujini, ugotavljam, da si preveč pristojnosti jemljejo vodarji in da so ribiči daleč pred nami s svojimi soglasji. Turistični delavci smo trenutno bolj kot ne zadnja piščalka. Vodotokov ne znamo urediti tako, da bi bili lepi in zeleni, kot so ponekod v tujini.«

Ddr. Ana Vovk, redna profesorica za fizično in regionalno geografijo na Univerzi v Mariboru, se je strinjala, da je glavna ovira sistemska neodzivnost in da bo na koncu, če ne bo šlo drugače, vse uredila narava sama. »Leta 2022, leto dni pred poplavami na Savinji, smo v okviru študentskega projekta za družbeno odgovornosti občini Žalec ponudili naravne rešitve za zaščito brežin, s katerimi bi se vodo zadrževalo nazaj v strugi, recimo z grobljami, s hrapavimi brežinami ... Pomembno je, da voda ne udari takoj, ampak se mora boriti z ovirami, ki jih je treba namestiti tako v vodi kot na brežini. Nikoli niso imeli časa za sestanek. Ko so se zgodile poplave, so poklicali. Ponovno sem jim poslala elaborat. Poklicali so me in rekli, da je že vse dogovorjeno, da so se dogovorili s koncesionarji,« je navedla konkreten primer.

Festival prostovoljstva v Markovcih

Na srečanju se je zbralo 400 turističnih prostovoljcev iz vse Slovenije. 'Na festivalu prostovoljstva' je Turistično društvo Markovci prejelo srebrno priznanje ob 25. obletnici delovanja. »Vsa ta leta je društvo vodilo in združevalo ljudi, ki verjamejo, da je vredno ohranjati kulturno dediščino, skrbeti za podobo kraja, povezovati krajanje ter sodelovati s šolo, župnijo in drugimi društvi,« je poudaril Dominik S. Černjak, predsednik Turistične zveze Slovenije.

Tudi tokratno srečanje je bilo zgled povezovanja, saj je pri pripravi prireditve sodelovala celotna lokalna skupnost: Društvo podeželskih žena in deklet Markovci, gasilci iz Medobčinske gasilske zveze MCZ, Godba Markovci, Etnološko društvo Markovci, Kulturno društvo Bukovci, Folklorno društvo Markovci, ŠRD Markovci, ribiško društvo in še bi lahko naštevali. »Druženje, kakršnemu smo priča danes, prispeva k temu, da smo ljudje boljši, da so skupnosti bolj povezane,« se je predsednik Turističnega društva občine Markovci Franc Brodnjak zahvalil celotni lokalni skupnosti.

»Naša občina vključuje 9 vasi, obsega 30 km² površine in ima 4100 prebivalcev. V prav vsaki vasi imamo en športni park, otroška igrala na vsaj enem, v nekaterih vaseh na dveh, ponekod celo na treh mestih, v vsaki vasi imamo fitnese na prostem, v treh vaseh pumtrack steze. Imamo že dva zip lina, v naši občini se gradi zadnji odsek kolesarske poti, ki je dolg 1,5 kilometra. Presegli bomo 30 kilometrov kolesarskih poti, kar nas uvršča v sam vrh v Sloveniji med podeželskimi občinami,« je poudaril župan Občine Milan Gabrovec.

Besedilo: Polona Frelah

Fotografije: TZS

Festival prostovoljstva v Markovcih

Kravji bal je eden najbolj prepoznavnih dogodkov v Sloveniji.

66. Kravji bal – praznik Bohinja, tradicije in planin

V Ukanc se 21. septembra 2025 vrača najstarejša prireditev v Bohinju

Ko se poletje prevesi v jesen in z višav odmeva zvonjenje kravjih zvoncev, se v Bohinju prične praznik, ki ga domačini in obiskovalci nosijo v srcu že več kot šest desetletij – Kravji bal. Letos bo ta priljubljena prireditev, ki slavi planšarsko tradicijo in življenje z naravo, doživela že 66. ponovitev. Vabimo vas, da se nam v nedeljo, 21. septembra 2025, pridružite v Ukancu, kjer bo Bohinj znova zaživel v vsem svojem planšarskem in kulturnem sijaju.

Praznik z globokimi koreninami

Kravji bal je eden najbolj prepoznavnih dogodkov v Sloveniji, ki na poseben način povezuje planinsko tradicijo, življenje pastirjev in kulturno dediščino Bohinja. Prvič so ga organizirali že leta 1955, ko so domačini želeli prikazati življenje na planinah in počastiti konec poletne paše.

Osrednji dogodek še danes ostaja prihod planšarjev z živino, ko se kravice, okrašene s cvetjem in pisanimi venci, z visokogorskih pašnikov spustijo nazaj v dolino. To je simbolični zaključek pašne sezone ter hkrati priložnost, da se spoštljivo poklonimo ljudem, ki ohranjajo to edinstveno tradicijo.

Bogata kulturna in glasbena spremljava

Obiskovalce Kravjega bala vsako leto pričaka pester program, prežet z glasbo, plesom in pristnim bohinjskim vzdušjem. Letos bodo za odlično razpoloženje med drugim poskrbeli legendarni ansambel Alpski kvintet, ki velja za enega najbolj prepoznavnih narodnozabavnih sestavov pri nas, ter priljubljeni ansambel Igor in zlati zvoki, znan po številnih uspešnicah in veselih melodijah. Na odru in po prizorišču bodo nastopile tudi folklorne skupine, godbeniki in drugi narodnozabavni ansambli. Zvoki harmonike, ples v narodnih nošah in smeh obiskovalcev bodo ustvarili nepozabno kuliso, ki tradicionalno privabi družine, ljubitelje kulture in radovedne obiskovalce od blizu in daleč.

Dogajanje ni namenjeno le ogledu živine, temveč ponuja tudi številne stojnice s pristno lokalno kulinariko. Na voljo bodo domači sir, skuta, kislo mleko, slastne enolončnice in druge planšarske dobrote. Vonj po sveže pečenih dobrotah bo dopolnil vonj jeseni, narave in topline domačega okolja.

Za vse generacije

Kravji bal je idealen za družinski izlet. Otroci se bodo lahko udeležili ustvarjalnih delavnic in spoznali življenje na planini skozi igre in predstavitev, odrasli bodo uživali v sproščenem vzdušju, bogatem kulturnem programu in kulinarčnih poslasticah.

Dogodek je odlična priložnost, da spoznate Bohinj v vsej svoji raznolikosti – od alpske narave, kulturne dediščine do preprostega veselja, ki ga znajo pričarati domačini.

Kako do Ukanc?

Ukanc leži na skrajnem zahodnem delu Bohinjskega jezera, v neposredni bližini Triglavskega narodnega parka. Organizatorji tudi letos priporočajo, da obiskovalci izkoristijo brezplačne prevoze z organiziranimi avtobusi ali ladjo po jezeru. Parkirna mesta so omejena, zato se splača priti zgodaj ali združiti obisk z izletom po Bohinju.

Vabljeni na nepozabno doživetje

Šestinšestdeseti Kravji bal ni le prireditev, je praznik Bohinja, na katerem se prepletajo glasba, narava, kultura in dediščina planšarstva. Je priložnost, da si napolnite pljuča s svežim gorskim zrakom, okusite bohinske dobrote, zaplešete ob zvokih narodnozabavne glasbe in začutite srce alpskega sveta. V nedeljo, 21. septembra 2025, si na koledarju rezervirajte čas za obisk Bohinja – doživite pravo, preprosto in pristno Slovenijo, ki jo Kravji bal ohranja že več kot šest desetletij. Naj vas očara zvok kravjih zvoncev, toplina domačinov in lepota neokrnjene narave.

Vidimo se pod Triglavom, na 66. Kravjem balu!

Besedilo: Nina Vončina, TD Bohinj

Fotografije: TD Bohinj

Kravji bal je ena od najstarejših prireditev v Sloveniji

29. Marjetin sejem na Bohinjski Beli

Večina dogajanja temelji na prostovoljskem delu dolgoletnih članov TD Bohinjska Bela.

V nedeljo, 20. 7., se je v neposredni bližini Bleda, na Bohinjski Beli, odvijal že 29. Marjetin sejem, kulturno-kulinarična prireditev TD Bohinjska Bela, ki jo domačini pripravljamo na dan godu farne zavetnice sv. Marjete.

Večina dogajanja temelji na prostovoljnem delu dolgoletnih članov TD Bohinjska Bela, ki letos praznuje že 30 let obstoja. Na pomoč priskočijo tudi druga društva, KS, vrtec, šola, vojašnica ... Za uspešno izvedbo je najbolj zaslužna predsednica društva Francka Gregorc, ki že vsa leta vodi društvo.

Sejem se začne dopoldne, s sv. mašo v farni cerkvi. V popoldanskem programu tradicionalno nastopijo otroci domačega vrtca in šole, člani kulturnega društva, nekateri aktivni posamezniki, nekaj je vedno zanimivih gostov, kakšna predstava za otroke, na koncu sledi glasbeno-zabavni del. Program je oblikovan pristrčno, avtentično, po domače. Glavni namen je druženje, srečanje, klepet, ohranjanje povezanosti vaše skupnosti. To je v zadnjih letih še kako pomembno. Tradicionalno se na sejmu vedno postreže neka domača jed, v preteklosti so jo kuhali pred obiskovalci na prireditvi, zadnja leta je pripeljana. Vsako leto dekleta in žene na prireditvi sodelujejo s prodajo slaščic in kruha.

Program je oblikovan pristrčno, avtentično, po domače.

Dogajanje popestrijo tudi razstave, ki so jih pogosto pripravila druga društva. Posebno priljubljene so bile razstave ročnih del. Letos je na ograji ob glavni vaški cesti razstava fotografij 30 let delovanja Turističnega društva Bohinjska Bela.

Glavni namen je ohranjanje vaše skupnosti.

Zanimivo je bilo v preteklosti ugibanje starega predmeta, pevski nastopi domačih pevcev. Skrbeli smo tudi za ohranjanje domačega narečja in vaških običajev.

Na Bohinjski Beli smo veseli, da je Marjetin sejem ostal prireditev predvsem za domačine in domače izseljence, šele nato za turiste. Upamo, da bo tak ostal še naprej.

Besedilo: Maja Poklukar

Fotografije: TD Bohinjska Bela

Praznik se začne s sveto mašo v farni cerkvi.

Izpod pridnih rok nastajajo prave mojstrovine.

63. Čipkarski dnevi v Železnikih

Čipkarstvo je prišlo v Železnike leta 1881 iz Idrije, a se hitro razmahnilo, saj so čipke k hiši prinašale dodatni zaslužek, kar je bilo še posebno dragoceno po letu 1902, ko je v kraju zamrla železarska tradicija. Za prve klekljarske šole je poskrbela že Marija Terezija, od leta 1907 pa se s krajšima prekinitvama tako uči ustvarjati čipke okrog sto učencev. Bogato čipkarsko tradicijo v Železnikih ohranjajo tudi z eno najstarejših turističnih prireditev, ki poteka tretjo nedeljo v juliju.

Čipke naj bi v naše kraje prišle iz nemško govorečih dežel, kot prvo večje klekljarsko središče je omenjena Idrija, kjer so jih izdelovale žene tamkajšnjih rudarjev. Idrija je bila takrat v habsburški monarhiji, tako so rudarji tja prihajali tudi iz drugih rudarskih območij Srednje Evrope, pojasnjujejo v Turističnem društvu Železniki.

V 19. stoletju se je klekljanje razširilo na okoliško območje, na Žirovsko, v ostale predele Poljanske in Selško dolino, saj v hribovitem svetu ni bilo ugodnih pogojev za kmetovanje, zato se je prebivalstvo oprijelo možnosti dodatnega zaslužka. Zlasti v zimskih mesecih so tako ženske in dekleta, a tudi moški in celo otroci tako ustvarjali čipke za prodajo. Zaslužek je bil slab, vendar se je dalo s pridnostjo zaslužiti za koruzno moko in marsikatera družina ravno zaradi čipk ni bila več lačna, pravijo. Zgodaj se je zaradi potrebe po bolj kakovostnih izdelkih pokazala potreba po izpopolnjevanju znanja in osvajanju zahtevnejših tehnik izdelave čipk. Tako je bilo že v času Marije Terezije poskrbljeno za izobraževanje klekljaric na Dunaju. Udeleženke tega izobraževanja so potem kot učiteljice klekljanja delovale v različnih delih cesarstva. K razmahu dejavnosti so pripomogle tudi čipkarske šole, ki so jih pri nas začeli ustanavljati po letu 1880, menda najprej v Ljubljani, poleg Idrije tudi v Polhovem Gradcu, Žireh, Železnikih, Gorenji vasi ...

Iz istega razloga kot na našem ozemlju se je klekljanje uveljavilo tudi v mnogih predelih Evrope, tako danes skoraj ni dežele, kjer ne bi poznali vsaj ene tehnike izdelave čipk, ob obisku različnih čipkarskih krajev ali ogledu razstav pa lahko zasledimo podobne ali celo enake elemente, kot jih poznamo pri nas.

Idrija je uveljavila blagovno znamko idrijske čipke ter jo tudi geografsko opredelila. Zanj je značilen ozki ris, ki je 'italijansko' lahkoten, enostavnejši in hitrejši za izdelavo. Čipke iz Žirov, Gorenje vasi in Železnikov pa se oblikovno razlikujejo od nje, saj vsebujejo elemente, kot so široki ris, ribice, rogljički, najdemo tudi zahtevnejše moderne tehnike izdelave. Turistično društvo Železniki, Klekljarsko društvo

Deteljica Gorenja vas in Klekljarsko društvo Cvetke Žiri so tako pri Uradu RS za intelektualno lastnino konec leta 2009 registrirali blagovno znamko 'čipka dežele Kranjske', ki jo na 10 let obnavljajo.

Prihod čipkarstva v Železnike

Pisni viri o čipkarstvu so pri nas na voljo od Valvazorja dalje. V Slavi vojvodine Kranjske iz leta 1669 je zapisal, da »izdelujejo v Ljubljani mnogovrstne nizozemske in beneške čipke, ki jih prekupčevalci s čipkami širom raznašajo«. Naslednji dokument iz leta 1696 govori o klekljanju v Idriji, kamor so podeželski kramarji prinašali živež v zameno za čipke, pravijo na Turističnem društvu Železniki.

V Železnike naj bi po doslej znanih podatkih prvo znanje o izdelovanju čipk prinesla leta 1881 Štatorjeva Katra, ki je služila v Idriji. Najprej je klekljati naučila dve hčeri novega gospodarja, ki je kmalu ugotovil, da se čipke dobro prodajajo. Da bi izboljšal kakovost in s tem ceno čipk, je 1887. pripeljal v Železnike čipkarsko učiteljico. Ko se je nekaj deklet naučilo klekljati, so učile druga drugo. Kmalu v Železnikih in okolici skoraj ni bilo več mlade ženske, ki ne bi znala klekljati.

V okviru prireditve si lahko ogledamo tudi razstavo čipk.

Ko je bila leta 1902 železarska tradicija končana, so se številne družine preživljale v glavnem z izdelovanjem in prodajo čipk. Klekljali so skoraj vsi: odrasle ženske, mlada dekleta, skoraj vsi otroci že od petega leta dalje, tudi starci in mošje.

Prva prava klekljarska šola je bila v Železnikih ustanovljena leta 1907. Redno jo je obiskovalo od 40 do 50 učenk, starih med 5 in 15 let, vse do leta 1960, z dvema krajšima prekinitvama. Po drugi svetovni vojni pa so se z nastajanjem nove kovinske in lesne industrije odprla za ženske mnoga bolj plačana delovna mesta, zato so klekljale le še v prostem času. Tako se je kontinuiteta izdelovanja čipk močno skrčila, a nikoli ni popolnoma zamrla. Za to je zaslužno tudi Turistično društvo, ki vse od leta 1963 organizira klekljarsko prireditev Čipkarski dnevi.

V Železnikih je trenutno sicer še okoli 30 klekljaric, malo je mlajših od 40 let, nekaj starejših, v glavnem so stare 60 let in več. Čipkarska šola Železniki pa deluje v okviru OŠ Železniki od leta 1994. Vanjo je vključenih več kot sto osnovnošolcev, ki se udeležujejo državnega tekmovanja v klekljanju v Idriji, aktivno sodelujejo na Slovenskih klekljarskih dnevih v Žireh, z letno razstavo pa se predstavijo na Čipkarskih dnevih v Železnikih, kjer organizirajo tudi klekljarsko ustvarjalnico za domače učence in goste od druge.

Čipkarski dnevi

Ena najstarejših turističnih prireditev, ki se vedno začne v tednu pred tretjo nedeljo v juliju, ohranja tradicijo klekljanja. Čipkarski dnevi V Železnikih od leta 1963 potekajo neprekinjeno. V dobrem tednu dni se vrstijo različne kulturne, etnološke, športne in zabavne prireditve, vrhunec je tretjo nedeljo v juliju, ko se na tekmovanju v klekljanju pomerijo klekljarice z vse Slovenije. Izredno zanimiv je tudi klekljarski sprevod, ki poteka od Češnjice do plavža v spremstvu konjenikov in pihalnih orkestrrov z mažoretkami.

»Gre za najstarejšo tovrstno prireditev (posvečeno čipkam, klekljaricam) v Sloveniji z neprekinjeno tradicijo. Stalnice prireditve so razstava domačih klekljaric, klekljarsko tekmovanje za odrasle in sprevod skozi Železnike do plavža – razen zadnjih nekaj let zaradi vse večje birokracije in visokih stroškov izvedbe,« so povedali na Turističnem društvu Železniki, predsednik katerega je Tomaž Weiffenbach, pri organizaciji prireditve in ohranjanju čipkarske tradicije pa mu pomagajo še Zdenka Pfajfar, Irena Benedičič in Jana Rihtaršič. »Prireditve je organizirana na prostovoljni bazi, obisk je pogosto odvisen tudi od oglaševanja zunaj

Največ klekljaric v kraju je starejših od 60 let.

meja naše občine. A zadovoljni smo, če so zadovoljni obiskovalci, ki se udeležijo kateregakoli dogodka v sklopu čipkarskih dni,« poudarjajo. In kakšni so načrti in želje za prihodnje prireditve? »Vsekakor si želimo, da se prireditve ohrani. Ker se veliko dogodkov odvija zunaj, smo vedno odvisni tudi od vremena. Letos so npr. Čipkarski dnevi sicer bili, a so odpadli veselica in vsi zunanji dogodki. Tekmovanje v klekljanju smo izvedli v kulturnem domu, prav tako kot zadnja leta zelo uveljavljena ustvarjalnica za otroke, kjer otroci klekljajo čipko po vzorcu, ki ga dobijo, ter s tem pokažejo svoje klekljarsko znanje. Ne gre za tekmovanje – vsak otrok je nagrajen z enako vrečko dobrot in nagrad sponzorjev. Letošnja tema ustvarjalnice in tekmovanja odraslih je bila 'povabim te na sladoled', tako so se klekljale kepice in korneti. Tudi v prihodnje pa bomo skrbeli, da je v vsak dogodek na Čipkarskih dnevih vključena čipka, ki jo vanj vtremo na tak ali drugačen način,« še izpostavljajo.

Besedilo: Mateja Blažič Zemljč
Fotografije: arhiv TD Železniki

Dan teric bo letos 16. in 17. avgusta v največji slovenski vasi Davči.

Davča v objemu lanu in tradicije

Turistično društvo Davča letos organizira že 39. kulturno-etnološko prireditev Dan teric, ki vsako leto poteka tretji vikend v avgustu. Letos bomo spomine na stare običaje, ki se jih naši dedki in babice še kako dobro spominjajo, obudili 16. in 17. avgusta na domačiji Pr' Vrhovc. V soboto dopoldne se prireditev začne s predvajanjem filma od Bilke do platna in pozneje z veselico, v nedeljo sledi bogat kulturni program s predstavitvijo pridelave in predelave lanu v največji slovenski vasi.

Med pobočji Porezna in Blegoša leži največja slovenska vas, Davča. Razprostira se na 3000 hektarjih površine, kjer stojijo razpršene samotne kmetije, gozdovi in planinske poti. Zaznamovana je s strmo lego in oddaljenostjo, kar je ljudi naučilo vztrajnosti in povezanosti. Danes se te pomembne vrednote še vedno ohranjajo, tudi po zaslugi turističnega društva Davča.

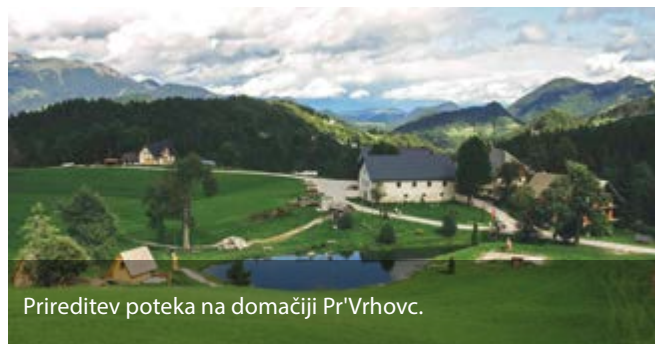
Društvo, ki deluje že od leta 1986 in je na začetku imelo le enajst članov, je gonilna sila ohranjanja lokalne zgodovine. Zdaj člani že več kot pet desetletij skrbimo, da se ne pozabijo stari običaji, zato tudi vsako leto organiziramo kulturno-etnografsko prireditev Dan teric. Letos bo prireditev potekala že osemtridesetih, in sicer 16. in 17. avgusta, na domačiji Pr' Vrhovc. Prireditev je že vrsto let dvodnevna – v soboto popoldne je mogoč ogled filma Od bilke do platna, v nedeljo se nadaljuje pester etnografski program. Obiskovalci lahko spremljajo celoten postopek pridelave in obdelave lanu – od puljenja, sušenja v laneni jami, trenja na trlicah, česanja, predenja na kolovratu vse do tkanja platna na statvah in izdelave lanenih vrvi. Poleg prikaza dela z lanom davški mojstri pokažejo tudi vrtnanje lesenih cevi, ki so jih nekoč uporabljali za preproste vodovodne sisteme. Pestro dogajanje pa se, tako v soboto kot tudi v nedeljo, zaključuje z veselico.

Turistično društvo Davča s povezovanjem ostalih lokalnih društev in skupnosti ob tem skrbi še za številne druge aktivnosti – od čistilnih akcij, delavnic za otroke, urejanja pohodniških poti do vodenih ogledov zbirke lanu in organiziranih pohodov po Davči. V etnografskem muzeju so na ogled statve, trlice in vsa orodja, ki pripovedujejo zgodbe nekoč trdega celoletnega dela z lanom.

Poleg že omenjenega dneva teric člani turističnega društva organiziramo tudi pohod po Davči. Tudi ta je že tradicionalen, v letošnjem letu bo ta že 22. po vrsti. Pohod vsako leto organiziramo tretjo nedeljo v septembru, trase se vsako leto razlikujejo. Mogoč je tudi pohod za zaključene skupine, na katerem vas vodič odpelje po

skritih biserih Davče. Za vse, ki bi si utrip Davče zaželeli ogledati podrobneje ali se zadržati dlje, so v kraju na voljo tudi nastanitve na turističnih kmetijah ter v zasebnih apartmajih. V poletnem času se lahko preizkusite v ribolovu na eni od davških domačij ali se samo ohladite v potoku Davščica. Omenjeni potok, ki izvira pod Poreznom, je ustvaril tri slapove, ki sicer niso največji, so pa vsekakor vredni ogleda. Za ogled slapov se lahko z ustrezno opremo vzpnete tudi po ferati Davški slapovi, da si lahko naravne lepote ogledate še bližje. Davča je kraj, kjer se tradicija ohranja skozi delo, skupnost in spoštovanje preteklosti. Prireditev Dan teric ni le prikaz starih običajev, ampak priložnost, da se domačini in obiskovalci srečajo, izmenjajo izkušnje in ohranijo del dediščine, za katero se trudimo, da ne bi utonila v pozabo. Z možnostjo ogleda etnološke zbirke, pohodi s prelepimi razgledi, obiskom naravnih znamenitosti in pestro ponudbo nastanitev Davča ponuja veliko več kot le en sam dogodek – ponuja vpogled v preprost način življenja, ki je trdno zasidran v okolju in skupnosti.

Besedilo: Anja Bevk, TD Davča
Fotografije: TD Davča

Prireditev poteka na domačiji Pr' Vrhovc.

Gre za največji tovrstni sejem v Sloveniji.

MINFOS že več kot 50 let navdušuje s fosili, minerali in zgodbami iz globin Zemlje

Mednarodni dnevi mineralov, fosilov in okolja – MINFOS je dogodek z mednarodno veljavo, največji tovrstni sejem v Sloveniji, ki že več kot 50 let razkriva čudoviti svet naravne dediščine in geološke zgodovine. Vsako leto pritegne več kot sto razstavljalcev iz EU, nekdanje Jugoslavije, Maroka, Pakistana, Rusije, Indije in drugih regij. Zbiralci, ljubitelji geologije, ustvarjalci nakita, strokovnjaki in obiskovalci se družijo ob predavanjih, strokovnih delavnicah in razstavah, ki razlagajo zgodbo o Zemljini preteklosti. Glavni organizator prireditve je Turistično društvo Plac Tržič.

Od rudarstva do sejma z dušo

Zgodba MINFOS-a se je začela leta 1973. Pobudo zanj so dali francoski partnerji iz pobratenega mesta Sainte-Marie-aux-Mines, kjer so že v šestdesetih letih prejšnjega stoletja organizirali enega največjih sejmov mineralov v Evropi. V Trziču je bila ideja sprejeta z odprtimi rokami, saj ima kraj bogato rudarsko in geološko dediščino, ki sega vse od Dovžanove soteske do Šentanskega rudnika v Podljubelju. Prva razstava mineralov in fosilov v Trziču je potekala 6. maja 1973 in takoj pritegnila mednarodno pozornost. Z leti je dogodek rasel in se razvijal. Z leti smo dogodek gostili na različnih lokacijah. Zadnja leta se odvija v prostorih nekdanje Bombažne predilnice in tkalnice (BPT), ki mu daje poseben industrijski čar.

Več kot sejem – doživetje znanosti, ustvarjalnosti in dediščine

MINFOS ni le razstavno-prodajni sejem. Vsako leto **Turistično društvo Plac Tržič** skupaj s strokovnim partnerjem **Prirodoslovnim muzejem Slovenije** in soorganizatorjem **Društvom prijateljev mineralov in fosilov Slovenije** pripravi strokovne razstave, predavanja in delavnice s poudarkom na geologiji, paleontologiji in okolju. Poleg strokovnih vsebin poudarja tudi **ustvarjalnost in doživetja**. Obiskovalci lahko obdelujejo kamne, občudujejo fluorescenčne minerale, si imajo možnost ogledati najdbe s slovenskih in svetovno znanih najdišč, lahko se udeležijo **vodenih ogledov po Dovžanovi soteski, tržiškem mestnem jedru in Šentanskem rudniku v Podljubelju**. Vodení ogledi potekajo pod okriljem **Službe turizem Tržič**.

Rudnik, kjer oživi preteklost

Obisk **Šentanskega rudnika** je prav posebno doživetje. Je edinstven tehnični in naravni spomenik. Rudnik živega srebra je bil aktiven že v 16. stoletju, v času barona Borna je doživel razcvet. Danes ga v okviru

MINFOS-a obiskovalci lahko doživijo kot del **Podzemnega doživljajskega parka Sv. Ana**. Rudnik je predstavljen tudi na izjemni razstavi **Šentanski rudnik – raj pod nami**, kjer preteklost oživi skozi zgodbe, svetlobo in zvoke. Na ogled je v času sejma v prenovljenem stolpu BPT.

Pol stoletja zgodb

Leta 2024 je MINFOS praznoval 50 let. Ob jubileju je izšel zbornik *MINFOS – zgodovina, spomin, prihodnost*, ki beleži pol stoletja znanja, prostovoljnega dela, prijateljstev in zgodb. V njem so zabeležene ključne osebnosti in mejniki dogodka. Kot je zapisala predsednica TD Plac Judita Belhar: »Z ugašanjem spomina bi lahko začela ugašati tudi zgodovina. Kar je zapisano, bo ostalo – v spomin, ponos in spodbudo.«

Pogled naprej

Dogodek danes soustvarjajo novi obrazi in mlajše generacije, ki mu dajejo svež veter. Med njimi najdemo geološke krožke, izobraževalne ustanove, strokovne zavode, različna društva in posameznike. Vsi skupaj soustvarjamo MINFOS kot prostor srečanja, sodelovanja in ustvarjanja – stičišče med strokovno in laično javnostjo, med lokalnim in mednarodnim, med znanostjo in dediščino. MINFOS je prostor, kjer se učimo, spominjamo, ustvarjamo in razmišljamo, kako bogato geološko in naravno dediščino ohraniti in predati prihodnjim rodovom.

Več zanimivih vsebin MINFOS-a si lahko ogledate na <https://www.trzic.info/>.

Besedilo: Andrejka Belhar Polanc, TD Plac Tržič
Fotografija: arhiv TD Plac Tržič

V Baški grapi je avgusta zelo živahno.

Sledi preteklosti v prireditvah sedanjosti

Na koledarju prireditev Kulturno-tehnično-turističnega društva Baška dediščina (KTT DBD) za leto 2025 sta v avgustu ob sofinanciranju Občine Tolmin vpisani dve etnološko-turistični prireditvi: **Stržiškarski sejem** in **20. Festival Odmevi dediščine**.

Stržiškarski sejem

KTT DBD ga prireja v vasi Stržišče pod Črno prstjo v tesnem sodelovanju s KS Stržišče. Sejemski dan na vsako prvo nedeljo po sv. Lovrencu (10. avgusta) je izpričan že v župnijski kroniki iz leta 1884. Takrat je vsakdanjik še uravnavala narava. Ljudje so se po opravljenih najtežjih kmečkih opravilih, to je hribovski košnji, žetvi pšenice ter setvi repe in ajde, oddahnili in se veselili v sejemskem vrvežu in plesu. V času italijanske zasedbe med obema vojnama je sejem izgubil prvotni pomen, saj so domače sejmarje nadomestili rezijanski brusači, dežnikarji in lončarji ter furlanski kramarji z bižuterijo. Danes se v tej idilični vasi ohranja kot srečanje krajanov in izseljencev, dobra promocija in gostoljubnost domačinov pa privablja pristnih in domačnih prireditev željne obiskovalce od vsepovsod.

Dogajanje bo letos že drugič razpotegnjeno na dva dneva.

V soboto 9. avgusta 2025 je bilo živahno na razgledni točki pred vasjo, kjer je od 16. do 19. ure v okviru »Drejblejna na Brde« (Klepeta na Brdu) tekla delavnica zbiranja in prepoznavanja starih fotografij z območja Baške grape.

V nedeljo 10. avgusta 2025, ob 16. uri, se je v središču vasi pričel kulturno, etnološko in medgeneracijsko obarvan Stržiškarski sejem. Goste so pričakala urejena parkirišča, ob domu krajanov pa še dobrodošlica z nasmehom. Osrednji gost je bil slovenski novinar, imitator in humorist Aleksander Povzek. Z glasbeno govorico ga je prežl Oktet Sotočje z Vipavske in Krasa, povezovalno nit pa je pletla Vanja Hvala. Glasbo za ples je igral Ansambel Tik Tak. Spremljevalni program: napihljiva igrala za otroke, tržnica z lokalnimi pridelki, izdelki in turistično ponudbo, stalna razstava Naše šole, dobrote z žara, srečelov. In najpomembnejše: tega dne nikoli ne dežuje!

20. Festival Odmevi dediščine

Letošnje leto je KTT DBD v poletni čas umestilo tudi svojo osrednjo prireditev 20. Festival Odmevi dediščine, ki sicer še išče tradicionalni datum izvedbe. Rodila se je že v prvem letu delovanja društva kot

Dan odprtih vrat tehnične dediščine Baške grape in se leta 2010 preimenovala v etnološko prireditev Odmevi dediščine. Čez sedem let si je naredila predznak 'festival', se razpotegnila na tri dni in vzpostavila tradicijo rokovanja z različnimi dediščinskimi vsebinami, s katerimi ohranja svežino in izvedbeno prepričljivost. Kakovostno zasnovan program vsako leto obogatijo izvorni nastopajoči, ki utrip Baške grape ponesejo tudi prek njenih meja. Tako festival s številnimi elementi tehnične, filmske, kulturne, literarne in industrijske dediščine ohranja drugačnost in identiteto Baške grape. Upošteva jo trajnostno mobilnost priporočajo prihod v Baško grapo z vlakom. Rdeča nit festivala bo 20. obletnica delovanja društva. Med seboj nepovezani dogodki bodo razpršeni na štiri lokacije.

Festivalski dnevi: od 29. do 31. avgusta 2025.

29. avgust 2025, ob 19. uri, Dom krajevnih skupnosti Hudajužna: večer kratkih dokumentarnih filmov;

30. avgust 2025, Grahovo ob Bači, športno igrišče:

od 16. ure dalje: tržnica dediščine (predstavitev Zveze društev za tehnično kulturo Posočje Tolmin; ob 18. uri: otroški program: gost Andrej Rozman - Roza, otroški pisatelj; ob 20. uri: **osrednji dogodek festivala: Koncert skupine Bakalina Velika** (predpremiere novega albuma);

31. avgust 2025, od 15. ure dalje: ob Ravtarskem potoku (3 km pred Podbrdom):

etnološka glasbena skupina; razstave: Nekdanji kozolci v Baški grapi, Podobe Prangarjevega mlina skozi čas, Baška grapa na razglednicah; kovanje v Jakovi kovačiji; družabne igre, kvizi; starodobnik (traktor, letnik 1962); polenta iz kotlička; v žerjavici pečene hrenovke;

31. avgust 2025, popoldne: Koritnica – vetrovalna naprava predora Bukovo: vodeni ogled, dokumentarni film Vetrovalna;

Besedilo: Olga Zgaga

Fotografija: arhiv KTT Društvo Baška dediščina

Za en dan se bo vsa vas spremenila v živ muzej.

Legenda.fest 2025 – Vrnitev v čas naših dedov

V soboto, **16. avgusta 2025**, bo Vrsno znova zasijalo v duhu tradicije! **Legenda.fest**, priljubljena **etnološko-družabna** prireditev, vabi domačine, izletnike in ljubitelje kulturne dediščine, da se skupaj vrnemo v čase, ko je vas dihala z naravo, delom in skupnostjo.

Za en dan se bo **vs a vas spremenila v živi muzej**, kjer bodo domačini v **tradicionalnih oblačilih** prikazovali **stara opravila** – od pletenja košar, kuhanja kafeta in žganjekuhe do tesanja in izdelave lesenih orodij. Celotno dogajanje bo spremljala **pesem vaških pevcev**, ki bo nežno zvenela po ulicah Vrsnega in ustvarila čarobno vzdušje preteklosti.

Kaj vas čaka?

- 🔍 **Prikaz starih običajev in kmečkih opravil**
 - 🍲 **Domače jedi**, med njimi tudi legendarni **vrnski štruklji**
 - 🧸 **Kmečke igre** za otroke in odrasle
 - 🔨 **Ustvarjalne otroške delavnice**
 - 🎵 **Spuščanje 'brjmi po drat'**, posebna atrakcija, ki očara vsako leto
 - 🎭 **Večerna zabava z živo glasbo** – letos z **Vipavskim kvintetom**
- Letošnja rdeča nit bo **stara ljudska gradnja**, s poudarkom na veččinah in materialih, ki so nekoč oblikovali naše domačije.

Kulturni program

Legenda.fest pa ni le zabava, temveč tudi praznik kulture in zgodovine. Letos bo posebno mesto namenjeno **predstavitvi nove knjige o Vrsnem**, ki osvetljuje bogato dediščino kraja in njegovih ljudi.

Dogodek poteka tudi v sodelovanju s **Tolminskim muzejem**, ki bo s svojo prisotnostjo in vsebino dodatno obogatil kulturni del

Prikazovali bodo tudi stara kmečka opravila.

festivala. Hkrati bodo ves dan **odprta vrata muzeja našega slavnega rojaka – Simona Gregorčiča**, kjer si boste lahko ogledali življenje in delo **Goriškega slavčka**, ki je s svojo poezijo Vrsnemu podaril brezčasni pečat.

Vrsno – kraj spominov, pesmi in ponosa

Legenda.fest ni le prireditev, je doživetje srca – zgodba kraja, ki še vedno živi v svojih ljudeh, običajih in melodijah. Pridružite se nam, okusite preteklost in za en dan postanite del vasi, ki ne pozablja.

📍 Kdaj? Sobota, 16. avgust 2025

📍 Kje? Vrsno pod Krnom

Vabljeni, da skupaj stopimo nazaj v planinski raj!

Besedilo in fotografiji: Turistično društvo Planinski raj–Vrsno

LEGENDA.FEST

VRSNO

16.8.2024

PRIKAZ STARIH OBIČAJEV: GLAVNA TEMA GRADBENIŠTVO

OD 15H: STOJNICE Z LOKALNO KULINARIKO

SPUŠČANJE "BRJMI PO DRATU" ŽIVA GLASBA - RAZJANAB SASIEDI

KULTURNI PROGRAM IN PREDSTAVITEV KNJIGE O VASI VRSNO PRED MUZEJEM SIMONA GREGORČIČA

OB 18H:

OB 19H: KMEČKE IGRE

OB 20H:

ZABAVA S SKUPINO VIPAVSKI KVINTET

Most na Soči je pomembna kulturna postojanka – s svojo naravno kuliso, gostoljubnostjo domačinov in aktivnim sodelovanjem TD Most na Soči.

Poletje pod zvezdami na Mostu na Soči

Most na Soči bo tudi letošnje poletje živel v ritmu glasbe, filma in sproščenih večerov ob jezeru. V okviru šestega Tminskega poletja, ki združuje več kot petdeset dogodkov na različnih prizoriščih občine Tolmin, je Most na Soči pomembna kulturna postojanka – s svojo naravno kuliso, gostoljubnostjo domačinov in aktivnim sodelovanjem Turističnega društva Most na Soči.

Tminsko poletje ni le festival – je občutek skupnosti, sodelovanja in ljubezni do umetnosti, ki se vije med Tolminom, Modrejcam, Volčami in Mostom na Soči. Turistično društvo Most na Soči je tudi letos eden izmed pomembnih členov tega skupnega mozaika, ki pod pokroviteljstvom Zavoda za kulturo, šport in mladino Občine Tolmin povezuje ljudi, kraje in ustvarjalnost.

Most na Soči tudi letošnje poletje živi v ritmu glasbe.

Most na Soči v letošnjem poletju gosti **deset izbranih večerov**, ki bodo razveselili tako domačine kot obiskovalce: Poleg koncertov in projekcij Most na Soči poleti ponuja tudi priložnost za oddih v naravi, športne aktivnosti in druženje ob jezeru. Prav festivalski večeri pa kraj povežejo v skupno izkušnjo – med vaščani, obiskovalci, umetniki in naravo.

TD Most na Soči s ponosom sodeluje v tej zgodbi. Prireditve so priložnost za promocijo kraja, povezovanje lokalne skupnosti, gostincev in ustvarjalcev. Veseli nas, da lahko kot društvo prispevamo k raznolikosti in kakovosti Tminskega poletja ter soustvarjamo dogajanje, ki ostaja v spominu še dolgo po zadnjem akordu. **Vabljeni, da ujamete poletni trenutek – na Mostu na Soči. Kjer jezero sreča ljudi.**

Besedilo in fotografije: TD Most na Soči

Festivalski večeri kraj povežejo v skupno izkušnjo.

Prišli bodo najboljši skakalci iz Slovenije in tujine.

16. Slovensko prvenstvo v skokih z višin

Most na Soči bo tudi letos središče adrenalina, veselja in poletnega utripanja. V soboto, 16. avgusta 2025, bo ob jezerski gladini potekalo 16. Slovensko prvenstvo v skokih z višin, ki bo vnovič privabilo najboljše skakalce iz Slovenije in sveta. Pogumni tekmovalci bodo s posebej za to narejenega stolpa izvajali drzne skoke, s katerimi se bodo potegovali za najvišja mesta. Letos se bodo ob domačih mojstrih v zraku predstavili tudi vabljeni skakalci iz tujine, kar prireditvi daje še večjo mednarodno težo.

TD iz Kanala ob Soči bo v nedeljo organiziral tudi skoke z mostu, kar dodatno bogati dogajanje in omogoča, da uživamo v skokih na več lokacijah ter še bolj razširimo adrenalinsko doživetje za obiskovalce. Organizatorji niso pozabili niti na najmlajše – zanje bo pripravljena posebna otroška skakalnica, kjer bodo lahko pokazali svoj pogum in spretnost.

Več kot le skoki – pester dvodnevni program

Letošnja izvedba prinaša še več kot doslej. V petek in soboto bo potekalo strokovno izobraževanje za mlajše skakalce, ki si želijo razvijati svoje sposobnosti v varnem in strokovno podprtem okolju. Izkušeni trenerji bodo vodili delavnice, namenjene tehnikam skokov, varnosti in telesni pripravi.

V sodelovanju z lokalnim ponudnikom bo obiskovalcem na voljo tudi **izposoja SUPOV** in udeležba na zabavnih tekmovanjih v veslanju na deski. Idealna priložnost za aktivno preživljanje dneva na jezeru – za vse generacije.

Za družine in najmlajše

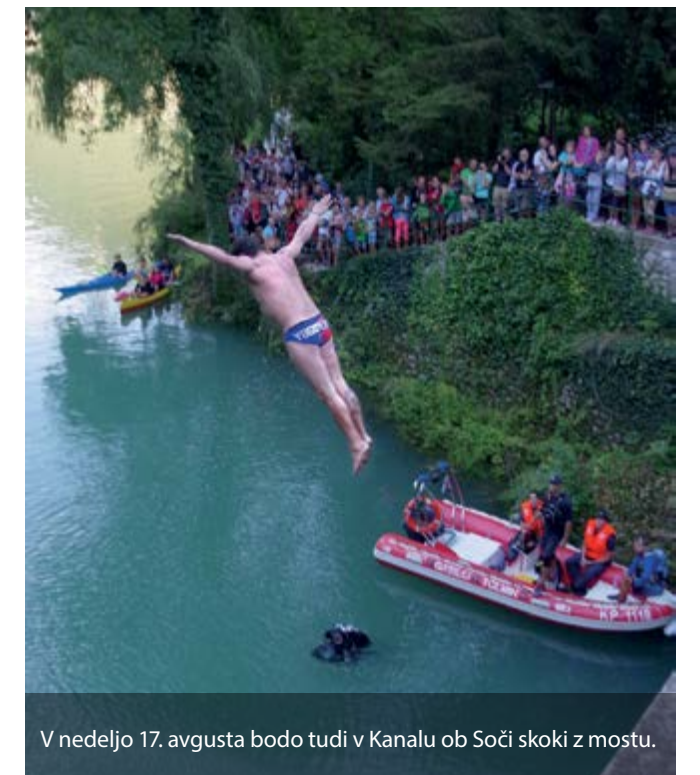
Na prizorišču bo postavljena **plezalna stena**, posebej prilagojena otrokom vseh starosti. Najmlajši se bodo lahko preizkusili v plezalnih veščinah pod budnim očesom animatorjev, ki bodo skrbeli za varnost in dobro voljo. Plezanje bo odlična dopolnitev športnega dneva za vse radovedne in aktivne otroke.

Okusi Posočja in večerni zaključek s koncertom

Dogajanje se bo že v sobotnem dopoldnevu pričelo na **lokalni tržnici**, kjer bodo obiskovalci lahko okušali dobrote lokalne kulinarike ter kupili izdelke posoških pridelovalcev in rokodelcev. To je odlična priložnost za podporo domačim ustvarjalcem ter okušanje pristnega okusa Posočja.

Vrhunec dneva bo zagotovo **večerni koncert priznanega slovenskega ansambla**, ki bo s svojo glasbo pričaral pravo poletno vzdušje in poskrbel za nepozaben zaključek športno-zabavnega dne.

Besedilo in fotografiji: TS Most na Soči

V nedeljo 17. avgusta bodo tudi v Kanalu ob Soči skoki z mostu.

Praznik je v Postojno ponovno pripeljal mnoge ljubitelje furmanstva.

32. Furmanski praznik v Postojni

Letošnji že 32. Furmanski praznik v Postojni v organizaciji Turističnega društva Postojna in v sodelovanju z Občino Postojna in Postojnsko jamo, d. d., ter s podporo številnih pokroviteljev se je uspešno predstavil številnim domačim in tujim obiskovalcem, ki obiščejo Postojnsko jamo.

Bogat in raznolik celodnevni program za vse ciljne skupine obiskovalcev privablja številne ljubitelje etnološke dediščine, saj je to edina še vseslovenska prireditve. Idejni oče Furmanskega praznika je predsednik TD Postojna Srečko Šajn, ki je v sodelovanju z etnologom dr. Janezom Bogatajem in Mitom Trefaltom z RTV Slovenije dogradil današnjo razpoznavno podobo praznika.

Turistična prireditve Furmanski praznik v Postojni poskuša prikazati bogato dediščino tovarniških in prevoznih (furmanskih) dejavnosti, saj je bila prav Postojna pomembna postojanka in kraj, kjer so se zbirali in se ustavljali furmani ter s tem sooblikovali njeno komunikacijsko podobo.

Osrednji dogodek prireditve je Furmanska povorka, ki zaokroži pot po ulicah Postojne do osrednjega prizorišča Park Postojnska jama, kjer jo spremljajo številni navdušeni obiskovalci. V povorki so najbolj izstopali Društvo prijateljev konj Višnja Gora s prikazom prevoza nevestine bale s konjsko vprego, Konjensko društvo Sveti Štefan iz Vipavske doline s prevozom mline za mletje kamnja in vprego, naloženo s peskom, Domačija Sojer iz Postojne z vozom za prevoz mleka v Mlekarno Hruševje ter Razvojno društvo Merišče, Merče s prevozom smernih kamnov za vaške poti z volovsko vprego. Med najštevilčnejšo skupino v povorki se je uvrstilo Slovensko združenje rejcev konj pasme Haflinger. Vsa sodelujoča društva in posamezniki, ki skrbno hranijo bogato dediščino vozov in tovorov, predstavljajo muzealce furmanske dediščine.

Tudi kulinarika je bila furmansko obarvana, saj ni manjkalo furmanskih dobrot od furmanskega golaža z ajdovo polento, krače, krompirja z zevn'ci, klobase in prate, pudgurskih štrukljev ...

Večerni zabavni del programa so soustvarjali Primorski fantje; vse obiskovalce je na prireditve vozil brezplačni avtobus Furman, tako je bilo tudi z ekološkega vidika poskrbljeno zanje. Letos je bil Furmanski praznik še posebno izpostavljen, saj je dan pred prireditvijo v Senožčah vrata odprl Muzej tovarništva in prevoznitstva, na dan prireditve je bil dan odprtih vrat.

Zanimiva je pripoved Srečka Šajna, ki je kot otrok in mladenič poslušal v domači gostilni številne zgodbe furmanov, ki so se radi ustavljali v Hraščah.

Besedilo: Marica Gombač, TD Postojna

Fotografije: TD Postojna

Osrednji dogodek prireditve je furmanska povorka.

Furmani so bodisi odpeljali lastni les ali pa so ga odkupili od kmetov.

Bilo je nekoč ...

Bistri furmani in 'fakini' ali kupčije v Trstu

Ob Nanoščici, pritoku Pivke, ki ponikne v Postojnsko jamo, so nekatera zemljišča močvirnata.

Poraščena so z zelo visoko, posebno travo, ki smo na Postojnskem poimenovali 'palud'. Ko je pospravljena dobra senena krma in so ta močvirja osušena v vročem juliju ali avgustu, se kmetje lotijo košnje paluda. Ko se osuši, je pripravljen za prodajo. S parcele so pripeljali na domače dvorišče npr. dva polna voza. Vendar za 'na pot' so ta osušeni palud naložili na en močan voz do tal, prek koles, da jih skoraj ni bilo videti.

Ko so prispeli v Trst, tu se je najbolje iztržilo, so voz zapeljali na tehtnico. V hipu so pod voz smuknili 'fakini', kot so jih imenovali. Tako so si zaslužili dober obrok, ki so ga pojedli s slastjo ali celo nekaj lir denarja. Opeharjeni kupec je bil vesel, da je napravil dobro kupčijo. Ta palud so potrebovali za embalažo ali tudi za steljo, bodisi v hlevih, ko je živina čakala na prevoz, tudi na sami ladj. Živali so bile lepe, čiste.

V poletni vročini hladno pivo

Po zimi, v hudem mrazu je Nanoščica poledenela. Debela skorja ledu je bila kot nalašč, da so zaslužili nekaj denarja. Sekali so led. Velike kose ledu so shranjevali v t. i. ledenici. To je bil obokan prostor globoko pod zemljo, v hrib, z vrati proti severu.

Ko je nastopilo vroče poletje, so še v globoki noči naložili na voz posebno pripravljen, led, odet v jelšino listje. Ta kup jelšinega listja je ohranil led, da se je kar najmanj talil na prevozu v Trst. Imenitne gostilne so komaj čakale te naše furmane, kajti z ledom so hladili zlasti pivo. Neke pripovedi govorijo, da so led naložili na ladj, ga odpeljali v Egipt, v Kairo, kjer so petičneži uživali v hladnem pivu. Tako so bili vsi dobre volje in zadovoljni.

- Najprej fantje in možje, ki so sekali led, takrat ni bilo dela ali služb, bile pa so številne družine, ki jih je bilo treba nahraniti.
- Podobno furmani, ki so s prodajo ledu sorazmerno dobro zaslužili.
- Gostinci, ki so lahko stregli gostom hladno pivo.
- In gostje, ki so uživali v hladnem pivu.

Smreka in jelka za dober denar

Vemo, da je Slovenija poraščena z gozdom, ki je marsikateri kmetiji nudil prihodek, da so zlasti velike družine lažje živele.

Furmani so odpeljali bodisi lastni les bodisi so ga odkupili od kmetov. To so bile zlasti deske različnih debelin in kakovosti ali ostreže za novo hišo ali njeno obnovo. Pot jih je vodila na Kras in še naprej ali v Istro.

Imeli so navado, da so tisti, ki so peljali na Kras, prenočevali – konji v hlevu – v gostilni Muha v Lokvi; za Istro so prebili noč v Kačičah. Tako so se odpočili in nahranili furmani, posebno še konji, ki so peljali bogato obložen voz. Na njem je bilo poleg lesa tudi nekaj praznih sodov. Včasih so se dogovorili s kupcem za plačilo, nekaj v denarju, del v vinu. Tako so furmani na Postojnskem in širše prodali gostincem pripeljano vino, dobre kakovosti! Bil je dober zaslužek, kajti tovor je tekel v obe smeri. Ne smemo pozabiti, da so ob polnih sodih vina kmetje furmanom darovali polno 'bariglico' vina 'za na pot', kot so dejali.

Besedilo: Srečko Šajn, TD Postojna

Fotografije: TD Postojna

Živali so bile lepe, čiste.

Letošnja prireditev je bila zelo dobro obiskana.

62. Praznik žetve v Polenšaku

Turistično društvo je bilo ustanovljeno 25. avgusta leta 1963. V društvo je vključenih skoraj 300 članov, prav tako v njem delujejo sekcije (predice, pevka skupina, skupina Rimljani, klekljarice, koranti). Glavna prizadevanja društva so ohranjanje kulturne dediščine, kmečka opravila na star način, praznik žetve z razstavo kruha in pogač ipd. Društvo se povezuje in sodeluje z društvi v občini in lokalno skupnostjo. Od leta 1991 ima svoj turistični dom. Med letoma 2011 in 2012 se je dogradil turistični dom in dvorana, kuhinja, prostor za peko gibanic in EKO muzej na 180 m2 v celotnem nadstropju doma.

Društvo vsako leto organizira mnogo prireditev, osrednja je Praznik žetve z razstavo kruha in pogač. Prikazuje se žetev žita s srpi na njivi, mlatev in spravilo žita, za razstavo dobrot lokalne gospodinje spečejo različno pecivo, kruh in pogače. Mogoč je ogled EKO muzeja (tudi med letom ob najavi ali drugih dogodkih), v katerem je razstavljenih veliko starih kmečkih posod in orodij, urejen je tudi prostor stare kmečke izbe. Na dan prireditve potekajo prav tako kulturni program, animacija za otroke, prosta razstava starodobnih vozil (traktorjev, avtomobilov, mopedov) in veselo druženje ter ples na veselici z glasbenimi skupinami. Na tradicionalni osrednji dvodnevni prireditvi pekariče spečejo približno 1.000 gibanic, ki so na voljo obiskovalcem. Polenska gibanica je značilna praznična pogača SV Slovenije, omenjena že v 19. stoletju. Pripravljali so jo za praznike, poroke in ob večjih delih na kmetiji. Narejena je iz vlečenega testa, ki ga gospodinja razvleče na lesenem loparju ter obloži s skutnim nadevom. Robove zavije proti sredini in s tem pokrije nadev. Po vrhu se premaže s prelivom iz kisle smetane in jajc ter se speče v krušni peči. Je okrogle oblike. V preteklosti je bila samostojna jed, danes velja za sladico. Polenska gibanica ima pomembno vlogo pri ohranjanju kulinarične dediščine naših krajev.

Minula prireditev praznika žetve je bila že 62. zapovrstjo, potekala je 19. in 20. julija. Poletno julijsko vreme nam je bilo naklonjeno. V dveh dneh je našo prireditev obiskalo veliko obiskovalcev iz bližnje in daljne okolice ter drugih krajev Slovenije, saj je naša prireditev zunaj meja naše Občine Dornava med ljudmi poznana že vrsto let, zadnja leta pa nas poznajo tudi širom države, saj se vključujemo v različne dogodke pod organizacijo Turistične zveze Slovenije. Za uspešno izpeljano prireditev stoji veliko prostovoljnega dela pridnih rok naših članov, pomagajo seveda še ljudje iz drugih društev naše lokalne skupnosti. Vsak opravlja različna dela – od priprave, promocije, pospravljanja in čiščenja, priprave in povezovanja celotnega programa do strežbe hrane in pijače. V sklopu kulturnega programa so sodelovali mladi domači glasbeniki, v goste smo povebili folkloro, mažoretke in

pihalno godbo. Za dobro zabavo in ples so v soboto poskrbeli mlad ansambel Zlati odmev ter nadvse poznani Modrijani in skupina Kingston, v nedeljo Ansambel Klic in Ansambel Saša Avsenika. Še eno veliko prireditev smo pospravili pod streho, se spočili, pogled pa že usmerjamo k novim izzivom v skrbi za ohranjanje običajev in kulturne dediščine naših krajev kakor tudi k sodelovanju pri dogodkih v sklopu Štajerske in Turistične zveze Slovenije. Verjamemo v nadaljnje dobro delovanje društva – s predsednikom Turističnega društva Polenšak Francem Kukovcem, ki ga uspešno vodi že več kot 20 let. V lanskem letu 2024 je prejel plaketo Državnega sveta Republike Slovenije za prostovoljsko delo, pa vendar gospod Kukovec s svojo skromnostjo venomer ponavlja: »V slogi je moč!« Dodaja, da je za uspeh društva zaslužna in pomembna pridna roka prav vsakega posameznika.

Besedilo: Marjan Petek, TD Polenšak
Fotografije: TD Polenšak

V sklopu kulturnega programa so sodelovali mladi domači glasbeniki.

Tokratna, že enajsta košnja, je imela pomemben poudarek na ekološkem in etnološkem delovanju v Tuhinjski dolini.

Košnja po starem v Termah Snovik

Petkov popoldanski dež je kosce zelo razveselil, saj je olajšal sobotno Košnjo po starem, etnološko prireditev Turističnega društva Tuhinjska dolina. Vesela družina koscev in grabljic se je začela zbirati že pred šesto zjutraj, da prehitijo vročino. V družini petindvajsetih sta bila poleg Tuhincev še kosca iz Mengša in Zgornjih Bitenj.

Osemnajst koscev si je razdelilo teren, za njimi je šlo šest grabljic in še prevoznik trave na lokacijo za sušenje. Pokosili so približno dva hektarja površin okoli Term Snovik. Za jutranji napitek in vmesni prigrizek je zelo dobro poskrbela vodja etnološke sekcije Manja Žebaljec s pomočjo moža Rajka. Za popestritev programa je tokrat poskrbela razstava pristrčnih mehaničnih figur koscev mojstra Jožefa Ajdovca iz Oševka pri Kamniku. Ena figura je prikazovala klepanje kose, druga brušenje, tretja košnjo samo. Tokratna, že enajsta košnja je imela pomemben poudarek na ekološkem in etnološkem delovanju v Tuhinjski dolini. Gre za zgledno in pomenljivo dejanje, saj se je odvijalo na kraju, kjer si Terme Snovik se že od začetka prizadevajo za celovito trajnost in energetske učinkovitost. Z veliko udeležbo je Košnja po starem spet dokazala rastoče zanimanje za etnološke dogodke, kmečka opravila in spretnosti.

Terme Snovik si že od začetka prizadevajo za celovito trajnost in energetske učinkovitost.

Ob zaključku košnje se je vsem udeležencem in Termam Snovik zahvalil predsednik Turističnega društva Tuhinjska dolina Ivan Hribar, ki je izrazil veliko zadovoljstvo, saj je bila ob jubilejnem 20. letu delovanja največja udeležba doslej. Košnja se je končala ob prijetnem druženju in zaključni malici, ki so jo pripravili v Termah Snovik. Ob njej so kosci in grabljice obujali spomine na stare šege in delali nove načrte za prihodnost.

Besedilo: Egist Zagoričnik, TD Tuhinjska dolina
Fotografija: TD Tuhinjska dolina

Košnja se je zaključila ob prijetnem druženju in zaključni malici, ki so jo pripravili v Termah Snovik.

Izdelovanje suhe robe na širšem območju Ribniške doline sega daleč v zgodovino.

48. Ribniški semenj suhe robe in lončarstva

Vsako prvo nedeljo v septembru Ribnica zaživi v duhu tradicije, ustvarjalnosti in pristne domačnosti. Ribniški semenj suhe robe in lončarstva ni le največja etnološka prireditev v Sloveniji – je praznik kulturne dediščine, ki povezuje generacije, spodbuja ustvarjalnost in ohranja identiteto pokrajine med Kočevskim Rogom in Veliko goro. Vabimo vas, da doživite zgodbo, ki jo pišejo rokodelci, glasbeniki, domačini in obiskovalci – vse od leta 1976.

Zgodovina z dušo: Od cesarskega privilegija do sodobne prireditve

Izdelovanje suhe robe na širšem območju Ribniške doline sega daleč v zgodovino, za razmah te obrti pa je pomembno leto 1492, ko je cesar Friderik III. Ribničanom podelil pravico do prostega trgovanja s suho robo ter lončarskimi izdelki. Že tedaj so Ribničani s svojimi lesenimi izdelki – rešeti, škafi, dildami in kuhalicami – ter lončenimi posodami hodili po vsem cesarstvu, od Dunaja do Zagreba. Ta izjemni privilegij je postavil temelje eni najstarejših rokodelskih tradicij v Sloveniji. Danes je Ribniški semenj živ dokaz, da dediščina lahko ostane živa, če jo nosimo s ponosom. Tradicijo prodaje 'od vrat do vrat' zamenja več kot 300 stojnic, a duh krošnjarjev iz preteklosti živi naprej v vsakem ročno izdelanem predmetu.

Srce organizacije semnja: Turistično društvo Ribnica

Glavni organizator semnja je Turistično društvo Ribnica, ki letos praznuje 120. obletnico obstoja in že desetletja skrbi za to, da prireditev ostaja zvesta svojemu izročilu, hkrati pa se razvija v koraku s časom.

Poleg logistične in organizacijske izvedbe Turistično društvo Ribnica

skrbi za bogat spremljevalni program: razstave, delavnice, glasbo, kulinariko in žive prikaze obrti, ki obiskovalcem približajo bogastvo ribniške kulturne krajine. Društvo povezuje domačine, obrtnike, kulturna društva in ustvarjalce v skupno zgodbo, ki vsako leto privabi več kot 30.000 obiskovalcev.

Nekoč in danes: Od sejemske prireditve do kulturnega festivala

Čeprav so bili razni sejmi nekoč predvsem gospodarskega pomena, je Ribniški semenj veliko več kot le prodaja izdelkov že od začetka. Sodobni Ribniški semenj bogatijo živi rokodelski prikazi, poleg stojnic s suho robo in lončarstvom se vrstijo koncerti, folklorni nastopi in kulinarčne posebnosti, zato mu lahko rečemo tudi festival rokodelstva, kulture in druženja. Nekdanji prodajalci s krošnjami na ramenih – krošnjarji, ki so svojo robo prodajali od vrat do vrat, imajo danes vlogo promotorjev semnja. Lik, ki ga vsi prepoznajo kot Ribničana Urbana, dopolnjujejo tudi razstavljalci in inovativni oblikovalci – rokodelci, ki povezujejo tradicijo z modernim dizajnom. A bistvo ostaja: spoštovanje do dela z rokami, lokalnih materialov in predajanja znanja iz roda v rod.

Prepoznavnost kraja: Identiteta, ki živi v lesu in glini

Za Ribnico in okoliške kraje semenj ni le dogodek – je bistvo skupnosti. Je trenutek, ko se Ribničani pokažejo v najboljši luči, ko vsak domačin postane gostitelj. Suha roba in lončarstvo nista le obrti, temveč kulturna simbola, ki oblikujeta lokalno identiteto. Semenj utrjuje samozavest ljudi, ki svoje znanje ohranjajo skozi generacije. Otroci pomagajo staršem na stojnicah, mladi prevzemajo znanje, rokodelski tečaji dobijo nov zagon. Tako semenj ni le spomin na preteklost, temveč aktivna naložba v prihodnost regije.

Zakaj obiskati Ribniški semenj?

Ker je to praznik, kot ga ne boste doživeli nikjer drugje. Med stojnicami boste srečali prave mojstre svojega poklica, ki z veseljem razložijo, kako nastane lesena žlica ali lončena skleda. Ker boste okusili specialitete lokalnih društev ob spremljavi glasbe in sejemskega vrveža in se prepustili vzdušju, saj se tu preteklost in sedanjost srečata v najboljši luči. Semenj je tudi odlična priložnost za družinski izlet, saj ponuja zabavo za otroke, rokodelske delavnice in sproščeno vzdušje za vse generacije. In kar je najpomembneje – z obiskom podprete domače ustvarjalce in ohranjanje neprecenljive dediščine.

Odnosite del Ribnice s seboj

Obisk Ribniškega semnja suhe robe in lončarstva ni le obisk sejma – je srečanje s tradicijo, ki diha, ustvarja in navdihuje. Vabimo vas, da v nedeljo, 7. septembra, stopite med stojnice, poklepetate z domačini, odkrijete ročno delo in doživite dan, ki vam bo ostal v spominu. Dobrodošli v Ribnici – kjer les govori zgodbo, glina oblikuje dediščino in semenj združuje ljudi.

Besedilo: Tina Zajc Zver, TD Ribnica
Fotografije: Daniel Vincek/TD Ribnica

Za Ribnico in okoliške kraje semenj ni le dogodek – je bistvo skupnosti.

Tudi lončarstvo je pomemben del ribniške tradicije.

Letošnji festival bo v soboto 20. septembra 2025.

32. Festival narodno-zabavne glasbe Slovenije

Turistično društvo Vurberk v sodelovanju z Občino Duplek in TV Veseljak pripravlja že 32. Festival narodno-zabavne glasbe Slovenije vokalno-instrumentalnih skupin z diatonično harmoniko in dvo- ali večglasnim petjem Vurberk 2025.

Festival bo tradicionalno na grajskem dvorišču v Vurberku, v soboto, 20. septembra 2025, ob 20. uri. Vurberški festival je ena od prireditev te glasbene zvrsti v Sloveniji in je v svoji zgodovini na odru gostil več kot 300 ansamblov z diatonično harmoniko ter postregel z več kot 500 avtorskimi skladbami, od katerih so mnoge postale in ostale prepoznavne na narodno-zabavni glasbeni sceni.

To tradicijo nadaljujemo in verjamemo, da prispevamo pomemben delček v mozaik slovenske kulturne identitete.

Letošnji festival bomo organizatorji posvetili našemu žal pred kratkim preminulemu 'očetu festivala' Janezu Toplaku, ki je v družbi Ide Baš aktivno vodil večino od festivalov, obeležen bo tudi z

jubilejem ob 60. obletnici Slakove glasbe, katere srž je diatonična harmonika. Prav ta je tudi osnova za prepoznavni koncept vurberškega festivala.

Vabimo predvsem mlade ansamble te glasbene zvrsti, naj se nam na dogodku pridružijo, doživijo čar ter energijo vurberškega odra in jo delijo z obiskovalci. Obiskovalce vabimo na dogodek, ki je vedno znova edinstven, saj je prežet z obilico čudovitih, novih in melodij iz Slakove zakladnice narodno-zabavne glasbe, ki ga bo povezovala, sedaj že tudi naša neponovljiva Darja Gajšek.

Festivalsko ponudbo bodo popestrili tudi lokalni ponudniki hrane in dobre kapljice.

Letošnji festival bodo organizatorji posvetili našemu žal pred kratkim preminulemu 'očetu festivala' Janezu Toplaku.

Trgatev na Vurberku

Da je jesen za člane Turističnega društva Vurberk res zelo zanimiva, potrjuje izjemna prireditev, ki v naš kraj privabi vse več ljudi od blizu in daleč. Povezuje nas veselje do druženja ob trgtatvi potomke najstarejše trte na svetu, vonj pečenih kostanjev in pokušina vina pretekle trgateve naše trte – modre kavčine.

Leta 2005 je Turistično društvo Vurberk v sodelovanju z Občino Duplek ob grajskem obzidju posadilo potomko najstarejše vinske trte na svetu iz Maribora. Vse od takrat v Turističnem društvu Vurberk skrbimo, da potomka lepo raste, naš neumorni skrbnik Maks Gajšek poskrbi, da je trta pognojena, zalita in zaščiten pred ujami in pticami. Ponosni smo na to, da nam naša trta bogato obrodi, saj natrgamo letno tudi do 130 velikih, lepih in zdravih grozdov modre kavčine. Čast trgateve naše spoštovane trte vsakoletno pripada različnim gostom in zaslužnim članom našega društva. Ohranjamo tudi s trto povezano tradicijo avtohtone trgateve, na kateri pobrano grozdje z brento prenesemo na naše grajsko dvorišče. Brento nosi naš skrbni gospodar Marjan Rap.

Na grajskem dvorišču člani Turističnega društva uprizorimo prešanje grozdja z leseno prešo. Čudoviti ambient z jesensko dekoracijo in pridelki nam pričara čar jeseni, zato je naše druženje ob trgtatvi še toliko prijetnejše. Sveže stisnjeni mošt potomke najstarejše trte prenesemo v vinsko klet našega izbranega kletarja, ki poskrbi, da iz mošta se vino rodi. In naslednje leto, ob ponovitvi trgateve, ste vsi udeleženci deležni pokušine našega vurberškega vina.

Vsakoletno trgatev popestrimo še z dodatnimi presenečenji. Ob petju slovenskih pesmi – napitnic, lokalnih pevskih zborov, družbe članov kluba Oldtimer Duplek z njihovimi čudovitimi starodobniki ne manjka dobre kapljice naših lokalnih vinarjev, domačih dobrot in vročih kostanjev.

20. Veliko-šmarenski kolesarski maraton

Spoštovani!

Turistično društvo Vurberk v sodelovanju z Občino Duplek pripravlja že 20. Veliko-šmarenski kolesarski maraton. Tudi letos smo se vključili v akcijo SLOVENIJA KOLESARI 2025, zato bomo tudi letos v okviru Olimpijskega komiteja Slovenije in Kolesarske zveze Slovenije organizirali že jubilejni

20. VELIKO-ŠMARENSKI KOLESARSKI MARATON VURBERK 2025
ki bo v nedeljo, 17. avgusta 2025, ob 10. uri,
pri Kulturnem domu Vurberk.

Za letošnjo prireditev smo se ponovno odločili zaradi že številnih uspešno izvedenih maratonov in pohval za vzorno organizirano rekreativno prireditev ter številnih zadovoljnih kolesarjev.

Start in cilj bosta pri Kulturnem domu v Vurberku, progi bosta tradicionalno dolgi 47 in 33 km ter bosta potekali cestah petih občin v Slovenskih goricah (Duplek, Ptuj, Destrič, Trnovska vas in Lenart). Vsi udeleženci 20. Veliko-šmarenskega kolesarskega maratona prejmejo medalje in spominske majice, ob progi (trikrat) jim nudimo tudi osvežilne napitke, po prihodu v cilj toplo malico. V družabnem

Vsakoletno trgatev popestrijo s presenečenji.

Letošnja, jubilejna **20. trgatev na Vurberku bo v soboto, 27. septembra 2025, ob 16. uri**, ko jo bo svečano začela vinska kraljica Slovenije Nina Polanec, ki letos prihaja iz naše občine Duplek.

Veliko število naših Vurberčanov, gostov in drugih obiskovalcev potrjuje, da v TD Vurberk delamo dobro, delamo s srcem. Več informacij na FB in spletni strani TD Vurberk.

Hvala vsem in se vidimo na naši pristni vurberški trgtatvi!

delu dogodka bomo poskrbeli za prijetno vzdušje in dobro glasbeno razpoloženje.

Prijave pred startom in na spletni strani:
<https://td-vurberk.si/2025/07/26/13-avgust-kolesarski-maraton/>.

Vabljeni vsi rekreativni ljubitelji kolesarstva!

Start in cilj bosta pri kulturnem domu v Vurberku.

Pričetek osrednje prireditve oznani slavnostna povorka.

V Braslovčah, enem najstarejših krajev Spodnje Savinjske doline, preplet bogastva naravne in kulturne dediščine nudi obiskovalcem številne možnosti aktivnega preživljanja prostega časa ali ležernega potepanja po braslovškem podeželju. Ne glede na to, v kateri letni čas je kraj ovit in ali smo med polji, jih gledamo z vrha 'zibelke knezov Celjskih', od koder sega pogled na vso Spodnjo Savinjsko dolino, nudi svojstven pogled na opustela zimska polja in poletna ter pomladanska zelena hmeljišča.

V času, ko hmeljske kobule še zadnje dni pred pričetkom obiranja hmelja pridobivajo težo in se oči hmeljarjev ozirajo v nebo z željo, da bo vreme pripomoglo k dobri letini, se ponuja edinstven pogled z naravne terase, kjer je prireditveni prostor v Braslovčah, na obložena polja 'zelenega zlata'.

Prav tu slovenski hmeljarji, ki so v samem svetovnem vrhu po pridelavi kakovostnega hmelja, praznujejo svoj največji praznik: Dan hmeljarjev. Letos so se zbrali prvo avgustovsko nedeljo. Zametki praznika segajo v leto 1962; vse od leta 1966 se prireditve v glavni organizaciji Turističnega društva Braslovče odvija v Braslovčah.

Več tisoč obiskovalcev prireditve doživi košček že pozabljenih opravil ročnega obdelovanja hmeljišč, ročnega obiranja hmelja in načina življenja na hmeljarskih kmetijah nekoč, predvsem v času obiranja hmelja, ko se je razlegalo petje obiralcev z različnih koncev Slovenije, čez dan iz hmeljišč, zvečer s hmeljarskih kmetij.

Na prireditvi izbirajo tudi hmeljarsko princeso.

Pričetek osrednje prireditve – letos je šlo za že 63. Dneve hmeljarjev – oznani slavnostna povorka po okrašenem trgu s hmeljarskimi zastavami do prireditvenega prostora. Na njenem čelu so konjeniki z zastavami. Sledijo mažoretke ob taktih KD Laška godba. Na s hmeljem okrašenih kočijah se vozijo aktualni hmeljarski par, hmeljarski starešina in hmeljska princesa, sledita novi par, nato hmeljarski starešine na lojtrniku, nato kočija z župani in gosti. Vrhunec predstavljajo člani Društva podeželske mladine Spodnje Savinjske doline, ki na vozovih uprizarjajo utrinke iz življenja in dela hmeljarjev nekoč. Na zadnjem vozu je laški pivovar v slavnostni noši z lesenim sodom laškega piva. Ko pred odrom izstopijo hmeljarski starešine in gosti, njim v čast mažoretke in KD Laška godba izvedejo krajši koncert. Predstavijo se vozovi PMSSD, vrhunec prireditve je primopredaja starešinstva: ko še aktualni starešina preda hmeljskega mačka (miniaturno različico predmeta, s katerim so nekdanji ruvali lesene hmeljevke, da so obirali hmelj) hmeljarskemu starešini, ki

Dan hmeljarjev

predstavlja hmeljsko rastlino. Združenja hmeljarjev Slovenije izbere škapec, napolnjen s hmeljem. Aktualna hmeljska princesa ga preda novi, ki so jo iz svojih vrst izbrali člani podeželske mladine. Hmelj je rastlina, katere plod imenujemo kobula. Čvrstejša je, kakovostnejša je, kar ponazarja hmeljska princesa. Novi hmeljarski par bo predstavljal in promoviral slovenske hmeljarje in slovenski hmelj doma in v svetu. Spijejo vrček 'laškega'. Že se zaslišijo prvi zvoki pesmi Savinjska dolina in s prvimi plesnimi koraki valčka novi hmeljarski par odpre ples. Obiskovalci, željni plesa, se jima pridružijo. Med glasbenim odmorom poteka tekmovanje v ročnem obiranju hmelja. Z mačkom izruvajo hmeljevko na bližnjem vzorčnem nasadu hmelja, ki ga goji in ročno obdeluje TD Braslovče. Hmeljevko položijo na lesen križ in pari društva PMSSD tekmujejo, kdo ga je nabral več.

Po naslednjem plesu sledi razglasitev rezultatov in podelitev nagrad najboljšim. Za nagrade poskrbita TD Braslovče in Združenje hmeljarjev. Zelo živahno postane po 20. uri, ko zaigrajo na odru priljubljene slovenske glasbene skupine.

Obiskovalci prireditve radi obišejo malo trško vas, kjer so stojnice obložene s kulinaričnimi dobrotami in izdelki domače in umetnostne obrti, ali se poslužijo kulinarčnih dobrot z žara.

Star hmeljarski pregovor pravi: Kogar hmelj enkrat opraska, ga opraska za zmeraj. Hmelj je resnična ovijalka, ki se ne ovija le okoli opore, temveč tudi okoli srca. Verjetno velja to tudi za prireditve, ki je TD Braslovče prirasla k srcu in se vanj vrasla. Z dobrim sodelovanjem TD Braslovče z Združenjem hmeljarjev Slovenije, Društvom podeželske mladine Spodnje Savinjske doline, občino Braslovče in Pivovarno Laško.

Besedilo: Pavlina Ribizel, TD Braslovče
Fotografije: TD Braslovče

Glavni organizator prireditve je TD Braslovče.

Štrukljifest je tudi priložnost, da se predstavijo mladi glasbeni ustvarjalci.

Štrukljifest – Dom je, kjer so štruklji

Konec avgusta bo Zgornja Savinjska dolina zopet dišala po domačih štrukljih!

V nedeljo, 31. avgusta 2025, od 13. ure dalje, bo na gasilskem poligonu v Grušovljah potekal že 3. Festival štrukljev – Štrukljifest, ki ga organizira Kulturno-turistično društvo Bazilika.

Štruklju, ta značilna slovenska jed, se na festivalu predstavi v vseh svojih oblikah in okusih.

Gre za edinstven gastronomski dogodek, ki na enem mestu združuje ljubitelje štrukljev, kulinarike, tradicije, rokodelstva in domače glasbe. Štruklji, ta značilna slovenska jed, se na festivalu predstavi v vseh svojih oblikah in okusih – od klasičnih vlečenih štrukljev, ajdovih s

Vabljeni v nedeljo, 31. avgusta!

skuto, orehovi, jabolčnih do sodobnejših različic z inovativnimi nadevi, kot so na primer štruklji s hobotnico, in celo veganskih štrukljev. Lani je bilo tako na voljo več kot 40 različnih vrst štrukljev! Dogodek je postal prava kulturna in turistična atrakcija kraja in regije. Vsako leto privabi številne obiskovalce z različnih koncev Slovenije in tudi tujine. Štrukljifest ni le kulinarčno doživetje, temveč tudi priložnost za srečanja, povezovanje lokalnih društev, nastope folklornih skupin in mladih glasbenih ustvarjalcev.

Festival vsako leto privabi številne obiskovalce z različnih koncev Slovenije in tudi tujine.

Prav tako se na dogodku predstavijo rokodelci, na voljo so igre za otroke in domači živalski vrt. Za zabavo poskrbi tudi posebni glasbeni gost – letos bo ta čast pripadla Omarju Naberju. Organizatorji iz KTD Bazilika poudarjajo, da je Štrukljifest odprt za vse – za tiste, ki štruklje radi pripravljajo, tiste, ki jih z veseljem okušajo, ter vse, ki si želijo prijetnega dneva v dobri družbi sredi čudovite narave.

Vabljeni, da se pridružite praznovanju in soustvarite prijeten, domač in okusno obarvan dan v Grušovljah!

Besedilo in fotografije: TD Bazilika

Živa dvorišča – doživetje skritih intimnih koticov Maribora

Za mnogimi vrati starih mestnih dvorišč se skrivajo več kot le zidovi in stopnišča. Tam so skupni prostori za ponovno vzpostavljanje stika med ljudmi in kulturo oziroma skupnostjo. Da ta skrita dvorišča ne bi ostala pozabljena in prazna, temveč bi postala živa stičišča mestnega življenja, že vrsto let skrbi Društvo Hiša! iz Maribora. S svojo vizijo trajnostnega, povezovalnega in živahnega mesta vodijo projekt, ki združuje tako lokalno skupnost in kulturo kot zunajmestne obiskovalce. Gre za obujanje številnih skritih mestnih dvorišč kot prostorov druženja in sodelovanja. V okviru njihovega programa lahko prebivalci sami prijavijo svoje dvorišče k sodelovanju, strokovna komisija nato presodi, katera so primerna za vključitev in nadaljnje 'oživljanje'. V proces niso vključeni le prebivalci, temveč tudi umetniki, kulturniki, urbanisti, arhitekti, okoljevarstveniki in drugi strokovnjaki, ki verjamejo v pomen odprtega in skupnostnega mestnega prostora.

Namen te pobude ni zgolj v občasnem oživljanju dvorišč med festivali in priložnostnimi prireditvami, saj je dolgoročni cilj, da revitalizacija postane navada, takšno druženje pa del vsakdana v mestu. Še več, društvo spodbuja prebivalce, naj postanejo nosilci sprememb v svojem okolju in sami vzpostavijo prostor skupnosti na svojem dvorišču.

Za vsakim mestnim dvoriščem se skriva zgodba – morda o nekdanjih obrtnikih, ki so nekoč ustvarjali na izbranem kraju, morda o skrivnostih starih meščanskih družin ali preprosto zgodba o življenju in odraščanju v mestnem jedru. Do sedaj je program Živih dvorišč potekal v okviru Festivala Lent. To je že tradicionalni čas, ko največ dvorišč znova zaživi. V tem obdobju v društvu k sodelovanju povabijo tudi številne prostovoljce, med njimi tudi mlade, ki pomagajo pri pripravi in izvedbi prireditev. Mladi tako s svojo energijo prispevajo k festivalskemu utripu, podajajo ideje in s svojo 'kreativno žilico' prispevajo k edinstvenosti prostora.

Besedilo in fotografije: Tilen Nipič

KOLEDAR DOGODKOV

Ime dogodka	Datum	Kraj	Informacije
30. Vaški dan v Ratečah	15.08.2025	Rateče	Turistično društvo Rateče Planica
27. Pozdrav jeseni	15.08.2025	Šprinc/Ljutomer	Turistično narodopisno društvo Razkrižje
31. Kranjskogorska desetka	15.08.2025	Kranjska Gora	Turistično društvo Kranjska Gora
Postavitev klopotca pri potomki stare trte	15.08.2025	Središče ob dravi	Turistično društvo Središče ob dravi
44. Kmečki praznik	16.08.2025 - 17.08.2025	Destrnik	Turistično društvo Destrnik
Legenda Fest 2025	16.08.2025	Vrsno	Turistično društvo Planinski raj Vrsno
Skoki z višin	16.08.2025 - 17.08.2025	Most na Soči	Turistično društvo Most na Soči
Dan teric	16.08.2025 - 17.08.2025	Davča/Železniki	Turističnop društvo Davča
Postavitev klopotca pri vinski kleti v Marjeti na Dravskem polju	17.08.2025	Marjeta na Dravskem polju	Turistično društvo Starše
Skoki z mosta 2025	17.08.2025	Kanal	Turistično društvo Kanal
20. Veliko-šmarenski kolesarski maraton	17.08.2025	Vurberk	Turistično društvo Vurberk
Rekreatur PrekMure 25	19.08.2025 - 22.08.2025	Moravske Toplice	Društvo Rekreatur
Obiranje hmelja kot nekoč	22.08.2025	Braslovče	Turistično društvo Braslovče
Prid pele f Kapele 2025	22.08.2025 - 24.08.2025	Kapele	Turistično društvo Kapele
5. Festival sladoleda Sladka Loka	23.08.2025	Škofja Loka	Turistično društvo Škofja Loka
19. Pohod po Ostrovrharjevi vinski poti S pesmijo od zidanice do zidanice	23.08.2025	RadečeADEČE	Turistično društvo Ostrovrharji Svibno
20. festival Odmevi dediščine 2025	29.08.2025 - 31.08.2025	Baška grapa	Kulturno tehnično turistično Društvo Baška dediščina
Koncert pod zvezdami	29.08.2025 00:00	Tabor/Cerknica	Turistično društvo Cerkniško jezero
38. Triatlon jeklenih Bohinj	30.08.2025	Bohinj	Turistično društvo Bohinj
Koliščarski dan 2025	30.08.2025	Draga	Kulturno umetniško in turistično društvo Fran Govekar Ig
24. Konjeniški dan	30.08.2025 - 31.08.2025	Ljubljana/Dobrunje	Turistično društvo Zadvor
Praznik trenja in predenja lanu ter praznik okusov na Lisičju	30.08.2025	Dvorec Lisičje/Lanišče	Turistično društvo Škofljica
Srednjeveški dan	30.08.2025	Grad Vurberk	Turistično društvo Vurberk
Štrukljifest 2025	31.08.2025	Grušovlje/Rečica ob Savinji	Kulturno turistično društvo Bazilika
Kmečki praznik pod Krimom	31.08.2025	Vrbljene	Turistično društvo Krim
46. Juriš na Vršič	6.09.2025	Kranjska Gora	Turistično društvo Kranjska Gora
25. svetovni festival praženega krompirja	6.09.2025	Šenčur	Turistično društvo Šenčur
48. Ribniški semenj	7.09.2025	Ribnica	Turistično društvo Ribnica
Zahvala polju v Starošincah	7.09.2025	Starošinci/Cirkovce	Turistično društvo občine Kidričevo
19. Mlinarska nedelja	7.09.2025	Dobrna	Turistično društvo Vinska Gora
Pohod od Jakoba do Jakopa 2025	13.09.2025	Zagorje/Potoška vas	Turistično društvo Ruardi
21. Krevsov tek po Kriško-polževski planoti in Pohod po gozdni učni poti do Višnje Gore	13.09.2025	Polzevo/Višnja Gora	Turistično društvo Polzevo
Dôdolijada in kulinarična razstava za zlato kijanco 2025	13.09.2025	Puconci	Kulturno turistično društvo Puconci
12. pohod od Štemberka do Karlovce	14.09.2025	Cerkniško jezero/Cerknica	Turistično društvo Cerkniško jezero
12. Zadvorska golažijada	14.09.2025	Ljubljana - Dobrunje	Turistično društvo Zadvor
Slovenski dan v Dragočajni 2025	14.09.2025	Dragočajna	Dragočajna - Moše
Srečanje na tromeji	14.09.2025	Tromeja: SLO-A-HU, Trdkova	Turistično društvo Kranjska Gora
26. Kožuhaje 2025	19.09.2025 - 20.09.2025	Grünt, Cven/Ljutomer	Turistično društvo Cven
Mednarodni otroški festival Regratov cvet	19.09.2025	Starše	Turistično društvo Starše
Pozdrav jeseni 2025	20.09.2025	Starše	Turistično društvo Starše
32. Festival narodno-zabavne glasbe, Vurberk 2025	20.09.2025	Grad Vurberk	Turistično društvo Vurberk
Mihaelov sejem 2025	20.09.2025 - 21.09.2025	Mengeš	Turistično društvo Mengeš
Pohod na Menino planino 2025	21.09.2025	Terme Snovik	Turistično društvo Tuhinjska dolina
Pohod po Trubarjevi rojstni fari 2025	21.09.2025	Turjak	Društvo za ohranjanje dediščine
15. pohod po Bevkovi poti	21.09.2025	Grahovo ob Bači	Kulturno tehnično turistično Društvo Baška dediščina
Mihaelov sejem 2025	21.09.2025	Nova vas	Turistično društvo Bloke
66. Tradicionalni Kravji bal	21.09.2025	Ukanc/Bohinjsko jezero	Turistično društvo Bohinj
Praznik suhega sadja 2025	21.09.2025	Gradež /Turjak	Društvo za ohranjanje dediščine
Trgatev in srečanje ljudskih pevk in pevcev pod brajdami	21.09.2025	Maribor	Turistično humanitarno društvo Glas
Zlata jesen Dravograda	21.09.2025	Dravograd	Turistično društvo Dravograd
Slavnostna akademijaob 120 letnici organiziranega turizma v Sloveniji	26.09.2025	Ljubljana	Mestna turistična zveza Ljubljana
Svetovni dan turizma	26.09.2025	Mozirje	Turistično društvo Mozirje
Dan odprtih vrat vinske kleti	27.09.2025	Marjeta na Dravskem polju	Turistično društvo Starše
Pozdrav jeseni 2025	28.09.2025	Šentlenart/Mislinja	Turistično društvo Mislinja
Pozdrav jeseni pri Jami Pekel	28.09.2025	Šempeter v Savinjski dolini	Turistično društvo Šempeter v Savinjski dolini
13. pohod po tematski poti Na svoji zemlji	4.10.2025	Grahovo ob Bači	Kulturno tehnično turistično Društvo Baška dediščina
Dobrodošli pri nas	5.10.2025	Harije	Kulturno etnološko turistično športno društvo Alojz Mihelčič Harije
Cvetoča jesen 2025	5.10.2025	Terme Snovik	Turistično društvo Tuhinjska dolina
41. Tradicionalni splavarski krst	5.10.2025	Maribor	Turistično društvo Maribor
Jesen na Grilovi domačiji 2025	5.10.2025	Grilova domačija, Lipje/Velenje	Društvo zeliščarjev Velenje

Goriška v cvetju in zelenju

Uspešno se je zaključil mednarodni natečaj 'Cvetoči balkoni, zelenjavni vrtovi, urejene zelenice' uspešno zaključen. Potekal je od 8. aprila do 8. junija.

Skupaj nas je razveselilo kar 55 udeležencev natečaja, ki so pokazali, kako močno skrbijo za našo skupno podobo in kakovost bivanja – tako na slovenski kot italijanski strani meje.

Vsaka cvetlica, vsaka gredica, vsak skrbno negovan balkon je bil znak predanosti, ustvarjalnosti in ljubezni do narave. Še več – njihov trud je pokazal, kako lahko z malimi dejanji vsak izmed nas prispeva k lepši, bolj zeleni skupnosti. Posebno ponosni smo tudi na to, da natečaj povezuje Nova Gorico in Goriško, kar daje naši regiji

poseben čar in pomen – ne le v estetskem, ampak tudi v čezmejnem, povezovalnem duhu. Zahvala gre vsem, ki so sodelovali – ne glede na to, ali so prejeli priznanje ali ne. Vsak njihov prispevek šteje. Iskrena hvala tudi vsem organizatorjem, prostovoljcem in strokovni komisiji, ki je imela težko, a hvaležno nalogo. Vabimo vse, da s svojo zeleno ustvarjalnostjo nadaljujejo tudi prihodnje leto – in morda navdihnejo še kakšnega soseda, prijatelja ali mimoidočega. Skupaj smo dokazali, da zeleni kotički ne krasijo le naših domov, temveč tudi našega duha. Hvala in iskrene čestitke vsem!

Besedilo in fotografija: Turistično društvo Nova Gorica

Nagrajenci:

VIDA ŠULIGOJ – kategorija zelenjavni vrtovi
IVAN ANŽELJ – kategorija zelenjavni vrtovi
MARICA BLAŽIČ – kategorija cvetoči balkoni
SABINA SORTA – kategorija zelenjavni vrtovi
ZMAGO WINKLER – kategorija urejenost zelenic
NATAŠA SBIL – posebna nagrada za urejenost okolice
ANA PELLEGRINI – kategorija cvetoči balkoni

Jubilej podružnične šole v Javorjah

V Javorjah v Poljanski dolini pod Starim vrhom se 120. obletnica letos obeležuje dvakrat. Jubilej 120 let TZS sovpada z jubilejem podružnične šole v Javorjah. Zato so se ob tej priložnosti v TD Stari vrh v sodelovanju s Krajevno skupnostjo odločili sredi vasi zasaditi

120 rož v obliki javorjevega lista. Postavitve so otroci odprli 26. maja 2025, in sicer na kratki prireditvi s postavitvijo table ob listu. Pridružili so se jim še otroci iz OŠ Poljane, skupaj se je zbralo 200 otrok. Nato so se otroci v spremstvu učiteljic in predstavnikov TD Stari vrh podali še na pohod po Meteoritkovi poti. Ob tem dogodku so vsi v kraju stopili skupaj, izvedli zasaditev cvetlične grede in s to ocvetličeno središča kraja počastili tako 120 let šole kot tudi 120 let TZS. Simbolično so se s tem spomnili prvotnih imenovanj TD – olepševalnih društev, kar se po marsikaterih krajih ohranja še danes. V turizmu je podmladek zelo pomemben – in v TD Stari vrh znajo pridobiti otroke k sodelovanju. Tako se v teh vaseh pod Starim vrhom zberejo vse generacije, številni pohodi in prireditve pa jim odlično uspevajo z medgeneracijskim sodelovanjem.

Besedilo in fotografija: Mirjam Pavlič, GTZ

Turistično društvo Krim prejemnik priznanja Kultura - Natura

Gibanje KULTURA-NATURA SLOVENIJE je letos že trinajstič zaporedoma podelilo priznanja za zgledne dosežke pri ohranjanju in uveljavljanju slovenske kulturne in naravne dediščine-krajine, imenovana "Naša Slovenija" in sicer v štirih kategorijah: ohranjanje dediščine, raziskovanje in uveljavljanje dediščine, izobraževanje, usposabljanje in ozaveščanje ter zasluge posameznikov in organizacij. Gibanje s sedežem v Kropi deluje tako na območju Slovenije, kakor izven njenih meja, od Trsta v Italiji do Monoštra na Madžarskem.

Po besedah predsednika Slavka Mežka je letos prispelo 31 predlogov iz Slovenije in zamejstva. Zaradi izjemno raznolikih, prepričljivih in dragocenih vsebin, ki so ustrezale vsem razpisnim kriterijem, se je

žirija, ki jo vodi dr. Herta Maurer-Lausegger, odločila, da priznanja podeli vsem predlaganim. Med njimi je bilo, na predlog slovenskega novinarja Primoža Heinga, tudi Turistično društvo Krim in sicer v kategoriji "Zasluge posameznikov in organizacij". Svečana podelitev je bila 29. 6. 2025 v cerkvi Matere Božje nad Kropo. Tako kot vsi ostali prejemniki priznanj "Naša Slovenija 2025" je tudi naše društvo, kot pozornost trajne vrednosti, tokrat prvič, prejelo starodavni kovani kroparski kovaški znak – srce s tremi žebli. Kratka obrazložitev predloga: Društvo deluje že več kot 30 let in so eno izmed najdejavnejših društev v občini Ig. Skozi vse leto organizirajo več prireditev, tako tradicionalnih kot so Velikonočna razstava, Kmečki

praznik, Jaslice, Blagoslov konj, Miklavžev sprevod, pred leti Srečanje harmonikarjev in izrednih kot so dvakrat podoknica, prireditve ob vstopu v Evropo, sprejem tretje generacije zamejcev iz Argentine in Kanade, sprejem starodavnih vozil kluba iz Škofljice, ipd. Člani se udeležujejo tudi drugih občinskih prireditev kot so pokal Šefla, tekmovanje koscev in grabljic, izžanski sejem, pustni Karneval s po najmanj štirimi prizori. V letu 2006 so postavili velik starinski kozolec-toplar, ki ponosno stoji poleg hipodroma in je namenjen ohranjanju kulturne dediščine oziroma krajinskega izročila in pod katerim se dogajajo tudi razne prireditve in ostale dejavnosti.

Besedilo in fotografija: Janez Modic

V Halozah zapeli klopotci – praznik tradicije, trte in srčnosti

V soboto, 2. avgusta 2025, so v Dravcih in Soviĉah znova zapeli klopotci – starodavni varuhi vinogradov in simboli haloškega ponosa. Kulturno turistiĉno društvo Klopotec Dravci–Soviĉe je skupaj z

Društvom za ohranjanje dedišĉine Haloz pripravilo ĉudovit dogodek, poln domaĉnosti, glasbe in hvaleŹnosti naravi. Dogodek ni bil zgolj postavitve klopotca – bil je praznik skupnosti, ki z ljubeznijo neguje svoje korenine.

Glasbeni utrip so zaĉeli Duo Val, domaĉi godci in pevci KTD Klopotec pa so s pristinimi haloškimi viŹami priĉarali nepozabno vzduŹje. Med obiskovalci so bili številni ugledni gostje – od lokalnih predstavnikov politike do predsednikov društev iz Haloz in ŹirŹe. Prijazne nagovore sta med drugim podala predsednik KTD Klopotec Stanko Vegan in predsednik DOD Haloze Zvonko Korpiĉ.

Vrhunec dogodka je bila postavitve klopotca – simbolnega ĉuvarja grozdja, ki s svojim ropotom naznanja: »Grozdje zori, jesen prihaja!« Ob postavitvi je zazvenela harmonika Omena Vegana, pesem o klopotcu pa je z ganjenostjo recitala Marica. Za smeh sta s skeĉem poskrbeli Cila in Liza iz TD Podlehnik, obĉinstvo so navduŹili tudi Fantje iz Haloz in legendarni Ivan Źvajgl.

Poseben peĉat je dogodku dodal blagoslov klopotca, ki ga je opravil domaĉi Źupnik p. Klemen SlapŹak – kot simbolna zahvala naravi in ljudem, ki s trdom ohranjajo vinogradniŹko dedišĉino.

Praznik ljudske pesmi, domovine in dedišĉine

Predzadnjo nedeljo v juniju je v prijetni senci mogoĉne lipe – drevesa, ki simbolizira slovensko identiteto – potekalo Sreĉanje ljudskih pevcev in godcev. Dogodek, posveĉen pesmi, tradiciji in skupnosti, je zdruŹil vse, ki z glasbo ohranjajo naŹo kulturno dedišĉino in povezujejo ljudi v skupnem spominu in ponosu. Dogodek so s pozdravnimi in navdihujoĉimi besedami obogatili: Silva Kajtezoviĉ, vodja pevske skupine Stezice, Polona Rajh, predsednica DU Optimisti, Źefka GajŹek, predsednica Ćetrtno skupnosti Ljudski vrt, Danica KureŹ, predsednica za kulturo PZ DruŹtev upokojujev Spodnje Podravje, Maks Ferk, predsednik DU Ivan Rudolf Breg, in Mitja Gobec, prvi zborovodja MeŹanega pevskega zbora Ivan Rudolf Breg. Nastopili so: Ljudske pevke Stezice DU Optimisti, pevke KD Zvezdni dol Kidriĉevo, pevci Medobĉinskega druŹstva slepih in slabovidnih Ptuj, LovrenŹki ljudski pevci JurŹinci, pevke Folklornega druŹstva Anton JoŹe Źtrafela Markovci, pevke Trstenke Podlehnik ter godci in pevci Trta KD Maksa Furjana Zavrĉ. Obĉinstvo je prisluhnilo tudi ĉutni recitaciji pesmi O lipi avtorice Marjane Źibila.

Besedilo: Zdenka Golub

Vrtec Velenje je del slovenske mreže gozdnih vrtcev.

Skrivnostni svet pravljic pod krošnjami dreves

V Škalah, gozdni igralnici vrtca Jurček, enoti Vrtca Velenje, smo v juniju odprli prvo gozdno knjižnico v šaleški regiji. Projekt Berimo skupaj (pod okriljem nacionalnega meseca skupnega branja) je prerasel v imeniten dogodek, ki je omogočil sodelovanje strokovnih delavcev, staršev vrtčevskih otrok, Krajevne skupnosti Škale-Hrastovec, Mestne knjižnice Velenje, društva Revivas ter seveda Zavoda za gozdove Slovenije, skupaj s Turistično zvezo Slovenije.

Zakaj smo se odločili za postavitev gozdne knjižnice?

V skupini otrok, starih od tri do štiri leta, smo se že na začetku vrtčevskega leta, septembra, začeli spraševati, kako bi praznovali otrokov rojstni dan. Na osnovi strokovnega ogleda prve gozdne knjižnice v Sloveniji (Škocjan, zeliščarski center Slovenije), ki sva se ga udeležili s sodelavko, ter aktivnega participativnega raziskovanja z otroki (individualni intervju: Koga bi povabil na svoj rojstni dan?) smo se domislili, da bi v skupino vsakič povabili tudi otrokove starše. Praznovanje bi bilo nekaj posebnega, ker bi se starši v našo sredino vključili kot 'pravljčarji'. Skupaj z otrokom bi pripovedovali pravljico po lastni izbiri, ki jo prebirajo doma in jo otrok pozna. Na roditeljskem sestanku so se starši takoj strinjali z zamislijo ter se ponudili, da nam v pomladnih mesecih pomagajo postaviti tudi lastno medgeneracijsko knjižnico v gozdni igralnici.

Kaj je bilo ključno, da je ideja lahko zaživela v praksi?

Vrtec Velenje je del slovenske mreže gozdnih vrtcev. Hkrati smo FIT vrtec, EKO vrtec in tudi zdrav vrtec. Ker želimo, da bi se v naravi lahko odrasli z otroki družili še ob kakovostni knjigi, smo se odločili postaviti Jurčkovo gozdno knjižnico. Brez motiviranih in organiziranih staršev, podpore vodstva ter finančnih sredstev lokalne skupnosti nam to nikoli ne bi uspelo! Dodati je treba, da nam gozdno zemljišče že vse od leta 1977, ko je bil vrtec zgrajen, nesebično daje v uporabo lastnik, gospod Vlado Mravljak.

Brez motiviranih in organiziranih staršev, podpore vodstva ter finančnih sredstev lokalne skupnosti nam to nikoli ne bi uspelo.

Gozd nam daje kisik, hrano, les, okolje za gibanje, hkrati tudi pomirja in sprošča. Nenehni stik z naravo potrebujemo za celoviti razvoj, od otroštva do konca življenja.

Kako je bilo na odprtju?

Na čudoviti sončni četrtek, petega junija, smo se popoldne zbrali pred vrtcem Jurček in se skupaj odpravili na pot proti gozdni igralnici. Mnogi starši so s seboj prinesli odejice in se posedli kar na tla. Gozd nas je sprejel s svojo edinstveno, svežo energijo, s šelestenjem listja v vetru in ščebetanjem ptic. Dogovorili smo se, da bomo iz spoštovanja do gozdnega živeža 'tiho ploskali' z blazinicami prstov na rokah.

Gozd nam daje kisik, hrano, les, okolje za gibanje, obenem pa tudi pomirja in sprošča.

Gostili smo Aleksandro Vasiljevič, podžupanja Mestne občine Velenje, Petro Bevc, predsednico KS Škale-Hrastovec, Johna Vugrinca, predstavnika Zavoda za gozdove, Zvoneta Kodruna, predsednika društva Revivas, ki je s seboj pripeljal še lutki volkca Jurija (Eva Kumer), in fotografirno Fano (Marija Glinšek), ki sta razveseljevali s poučnimi škalskimi zgodbami. Otroci iz vrtca so pripravili kratek kulturni program ter ob prerezu slavnostnega rdečega traku skupaj z navzočimi zapeli himno vrtca Velenje. Nihče od povabljenih ni mogel verjeti, kaj nam je uspelo v pičlih štirinajstih dneh (toliko je minilo od načrta do postavitve in odprtja)!

Police knjižnice so napolnjene s knjigami, ki so jih podarili Mestna knjižnica Velenje (direktor Drago Martinšek), Mestna občina Velenje (Peter Dermol) ter Vrtec Velenje (Nataša Doler). Razvrščene so po abecednem redu naslovov. Našli boste tudi nekaj pomembnih pravil, ki veljajo ob obisku. Predvsem se držimo tistega, ki pravi: 'Zapusti za seboj tako kot želiš najti naslednjič!'

Izberimo naravo!

Veseli smo, da je Turistična zveza Slovenije osnovala povabilo k postavljanju gozdnih knjižnic. Starše z otroki vabimo, da za kakovostno preživljanje prostega časa čim pogosteje izberejo naravo. Obiščite torej gozdno knjižnico v Škalah in tiho vstopite v skrivnostni svet pravljic pod krošnjami dreves!

Besedilo: Katja Krk, mag. prof. pred. Vzgoje
Fotografije: Vrtec Velenje

Veseli smo, da je Turistična zveza Slovenije osnovala povabilo k postavljanju gozdnih knjižnic.

Gozdno zemljišče nam že vse od leta 1977, daje v uporabo lastnik, gospod Vlado Mravljak.

Nenehni stik z naravo potrebujemo za celoviti razvoj

Piše: Karmen Gajšek | Kje so tiste rožice?
tisterozice@gmail.com ali info@slovenianwildfoodfestival.com
www.tisterozice.com | 051245731

V Kozjanskem parku, med starimi slovenskimi sortami jabolk in hrušk, bo med **6. in 7. septembrom 2025** znova zaživel **FesDivjal – slovenski festival divje hrane**. Gre za že četrto izvedbo osrednjega slovenskega dogodka, posvečenega trajnostnemu načinu življenja, ohranjanju biotske pestrosti, podpori lokalnemu kmetijstvu in sonaravnim praksam.

Festival neposredno obravnava ključne izzive današnjega časa – od podnebnih sprememb in prehranske varnosti do izgubljanja znanja o naravi – ter ponuja konkretne, lokalno utemeljene rešitve, ki so uporabne tukaj in zdaj ter predstavljajo temelje za doseganje ciljev trajnostne razvojne strategije, tako lokalne kot globalne.

FesDivjal se uveljavlja kot inovativen model sobivanja z naravo, ki sloni na kakovostnem prepletu teorije in prakse.

Več kot festival – gibanje za trajnostno prihodnost

FesDivjal se uveljavlja kot inovativen model sobivanja z naravo, ki sloni na kakovostnem prepletu teorije in prakse. Skozi kulinarične, okoljevarstvene in gospodarske vpogledе obravnava divje rastoče rastline (vključno s t. i. pleveli in tujerodnimi invazivnimi rastlinami), gobe, fermentacijo, sonaravno gradnjo in ekološko pridelavo hrane.

Kjer je zdravje doma

FesDivjal 2025 – 4. slovenski in mednarodni festival divje hrane

Združuje **tradicionalna** znanja in sodobna znanstvena dognanja, raziskovanja in praktične izkušnje mojstrov in sodelujočih.

V zadnjih letih je festival privabil že več tisoč obiskovalcev.

V zadnjih letih je festival privabil že več tisoč obiskovalcev; poleg divje hrane, zeliščarstva, gobarstva in permakulture jim je približal še druga področja in znanja, ki krepijo osebno in družbeno odgovornost. Hkrati FesDivjal prispeva k razvoju podeželja, trajnostnega turizma in zelenih delovnih mest.

Program FesDivjala 2025 vključuje:

- izjemno bogat nabor strokovnih delavnic s področij nabiralništva, zeliščarstva, gobarstva, fermentacije, naravne kulinarike, naravne gradnje, sonaravnega kmetovanja in ekoloških praks – pod vodstvom najvidnejših slovenskih strokovnjakov;
- predavanja o užitnih in zdravih rastlinah ter o trajnostnem življenjskem slogu;

- prvo trajnostno kulinarično tekmovanje v Sloveniji – DIVJI MasterChef, na katerem bodo kuharski mojstri iz oddaje MasterChef Slovenija skupaj z nabiralniškimi strokovnjaki ustvarjali gurmanske kreacije iz divjih rastlin, gob in drugih ekoloških slovenskih sestavin;
- nastope domačih in mednarodnih umetnikov;
- sejensko dogajanje z domače-divjo kulinariko ter naravnimi in umetniškimi izdelki;
- izmenjevalnico semen, pridelkov in oblačil, s katero bomo spodbujali model krožnega gospodarjenja in ustavljanja nepotrebne porabe;
- razstavo divjih rastlin in gob, pripravljeno v sodelovanju s poznavalci slovenske flore in kraljestva gliv.

Festival brez odpadkov in z dušo

FesDivjal deluje po načelih upravljanja brez odpadkov (zero waste), obiskovalcem ponuja tudi možnost brezplačnega taborjenja v naravi, brez odvečne infrastrukture. Vse dejavnosti temeljijo na praktični uporabi znanja, ki ni le koristno, temveč ima jasno vlogo pri uresničevanju ciljev slovenske podnebne strategije, trajnostnega razvoja in ohranjanja kulturne krajine.

Dobrodošli v prostoru, kjer divja hrana ni eksotika, ampak je dostopna, lokalna, bogata in nujna. Dobrodošli na FesDivjalu – festivalu prihodnosti!

Več o festivalu najdete na naši spletni strani.

FesDivjal deluje po načelih upravljanja brez odpadkov.

Dobrodošli v prostoru, kjer divja hrana ni eksotika, ampak je dostopna, lokalna, bogata in nujna.

Piše: Zlata Škufca Vidovič

Na črni vulkanski plaži v **Las Palmasu** je vse odeto v nežne odtenke puščavskega peska – od ležalnikov, senčnikov, zastavic in košev za smeti do zaščitnih folij nad nasadi bananovcev. Nobena barva ne izstopa, vse je skladno, umirjeno. Podobno sem doživela le še v novem Hollywoodu v ZDA, kjer so hiše pobarvane v enotne peščene tone.

Na **Havajih** obiskovalce ob prihodu pozdravijo z ogrlico iz rožnatih orhidej. Toplina sprejema je skoraj otipljiva. Prav tako tudi v **Turčiji**, kjer so nas na Anatoliji pričakali otroci in vsakemu posebej podarili šopek domačega cvetja. V restavraciji, kjer niso imeli jedi, ki sem si jo zaželela, nas je natakarpospremil do kraja, kjer jo imajo. Redko srečana predanost gostu!

Na črni vulkanski plaži v Las Palmasu je vse odeto v nežne odtenke puščavskega peska – od ležalnikov, senčnikov, zastavic in košev za smeti do zaščitnih folij nad nasadi bananovcev.

Svet v barvah doživetij: Dobre prakse z mojih poti

O **Iranu** pravijo, da ima najbolj prijazne ljudi na svetu. In res – čeprav je treba imeti glavo pokrito in roke zakrite, so ljudje izjemno gostoljubni. Žal je sedaj tam vojna.

Na **Finskem** sem bila presenečena nad tem, kako prilagodljivi znajo biti – ker ne jem rib, so mi postregli odlične špagete. V **Londonu** kljub gneči ni občutka množice, saj dvigalo v hotelu uporabljajo le gostje s kartico sobe. Zgled varnosti!

Tudi v **Bruslju** poskrbijo za varnost – s terase policijske postaje so usmerjeni daljnogledi na vse ulice. Mesto ima čudovit **Grand Place**, ki ga spomladi prekrijejo s preprogami iz svežega cvetja. V **Spa**

termah ob vstopu zagledate svetlečo bakreno kad in dobite kozarec termalne vode – majhna gesta z velikim učinkom.

Islandija ob poletnem solsticiju skoraj ne pozna noči. Sredi otoka stoji gora iz kamenčkov, ki jih pustijo turisti v zahvalo za srečen prihod. Vsako leto je višja. Povsod je čisto, vse je vulkansko.

V **Maroku** je vpliv Evrope čutiti v večji sproščenosti do žensk. Na bazarjih se je treba pogajati – ko ceno spustijo, moraš kupiti. Na **Grenlandiji** avtomobilov skorajda ni, barvite hiške pa oživljajo zasneženo krajino. Ljudje so zadržani – mrzla narava, hladni odnosi. Povsem drugače kot v vroči, čustveni **Jordaniji**.

Tajska je popolno organizirana – ponujajo vse, tudi ocvrte hrošče. Prijaznost je vsakdan. **Zelenortske otoki** pa so raj za kajtarje, Skandinavke in sonce. Turizem je urejen, a brez stika z lokalno kulturo.

Izrael in **Palestina** sta svetova v enem. Jasno je, kdo izkorišča koga. Videla sem to tik pred pandemijo, zdaj tam divja vojna. V **Albaniji**, predvsem na jugu, se blešči turkizno morje. Gradijo se hoteli – pogosto brez osnovne infrastrukture, kot je kanalizacija. Narava pa očara.

Na **Zanzibarju** si Masaji in turisti delijo dolge plaže. Masaji izvajajo akrobacije za turiste – brezplačno. Srečujejo se revščina in luksuz. Podobno tudi na **Kitajskem**, kjer vodiči delajo le do 17h – po tem se razkrije revščina. V **Guilinu** me je na inštitutu za krasoslovje pričakal kozarec ledene vode – v tisti vročini neprecenljivo.

Grčija s svojo belo-modro estetiko in gostoljubjem malih vasic vedno znova očara. Vse je čisto, vsak detalj negovan. Tudi **Indonezija** ima svoj čar – kaos motorjev brez semaforjev, rajske plaže, a tudi onesnaženost. Nekateri otoki so brez avtomobilov – zato toliko bližje naravi.

Islandija ob poletnem solsticiju skoraj ne pozna noči.

V Lihtenštajnu, v Vaduzu, me je navdušilo mestno jedro s trgom za igro in počitek.

V **Lihtenštajnu**, v Vaduzu, me je navdušilo mestno jedro s trgom za igro in počitek. Tam sem celo zaigrala nekaj slovenskih narodnih na javni pianino. S turističnim vlakcem smo se vozili po mestu, razlage pa so bile na voljo v številnih jezikih – celo v slovenščini in indonezijsčini.

To je le nekaj utrinkov z mojih številnih poti. O teh državah sem pisala reportaže, večinoma objavljene v reviji **Vzajemnost**, namenjeni starejšim bralcem. Priložene so bile tudi moje fotografije – ko besede ne zadoščajo, naj spregovori podoba.

Med rednimi letnimi obiskovalci Vinske kleti Metlika je dolgoletni predsednik Turistične patrulje TZS Karel Vernik – v dobri družbi z Darjo Papič.

Vinska klet Metlika je za svoje vino prejela že številna domača in mednarodna priznanja in medalje, ki so se jim na letošnjem priznanem mednarodnem ocenjevanju Decanter pridružile še tri bronaste medalje za vrhunsko vino. Doma pa so na letošnjem festivalu Salon Sauvignon prejeli kar dve zlati medalji.

»Ponosni smo, da kakovost našega vina prepoznajo tudi strokovnjaki svetovnega slovesa, kar potrjuje, da v naši kleti ustvarjamo vino, ki s svojo eleganco in karakterjem navdušuje tako doma kot v tujini,« pravi Darja Papič, vodja odnosov z javnostjo v Vinski kleti Metlika. Omenjeno klet so gradili kar šest let – od leta 1952 do 1958, 1966. jo je odkupila Kmetijska zadruga Metlika. »S tem se je začel hitrejši razvoj vinogradništva in vinarstva v Beli krajini. Kmetijska zadruga Metlika prav letos praznuje 80 let delovanja in povezovanja belokranjskih kmetov, danes ima več kot dvesto članov in kooperantov ter 230 zaposlenih,« pravi Darja Papič.

V zgodovini razvoja vinogradništva in vinarstva v Beli krajini so zelo pomembni mejniki leto 1909, ko je bila ustanovljena prva Vinarska zadruga v Metliki, 1968, ko je bilo stekleničeno prvo vino metliška črnina, 1981, ko so pridelali prvo slovensko rose vino. »Pri nas so pridelali tudi prvo ledeno vino pod vodstvom dr. Julija Nemaniča, in sicer leta 1986, prvo peneče se vino – metliško penino v Beli krajini pa leta 2000,« še pove Darja Papič.

Vinska klet Metlika se ponaša z vinogradniško prešo iz leta 1879.

Vinska klet Metlika odeta v zlato in bron

V počastitev 80 let obstoja in delovanja Kmetijske zadruge Metlika se bo zvrstilo več dogodkov, osrednji bo 16. oktobra, ko bodo javnosti predstavili prenovljene prostore vinske kleti. Tako bodo lahko gostili na degustacijah tudi manjše skupine, saj prihajajo na ogled vinske kleti in degustacije turisti od blizu in daleč. »V poletnih mesecih gostimo največ gostov iz kampov ob naši krasotici, reki Kolpi,« doda Darja Papič.

Besedilo in fotografije: Duša Podbevšek Bedrač

»Med znamenita vrhunska belokranjska vina sodi modra frankinja, ki se s harmoničnim okusom odlično poda k naši bogati kulinariki,« pravi znana belokranjska turistična promotorka in gostinka Andreja Veselič.

**Slovenska turistična revija Lipov list, nadaljevanje
Turističnega vestnika, izhaja 2. teden v sodem mesecu**

UDK 338,34+796,5(497,12), ISSN 0352-4353
Avgust 2025

Izdaja:
Turistična zveza Slovenije

Naslov uredništva:
Turistična zveza Slovenije, Miklošičeva cesta 38/VI,
SI – 1000 Ljubljana, tel. 01/43 41 670, faks: 01/43 41 680,
info@turisticna-zveza.si, www.turisticna-zveza.si

Urednica: Polona Frelj
Lektoriranje: Mateja Blažič Zemljič
Oblikovanje: Polona Jericijo, PriMS mediji, d.o.o., Ljubljana

Uredniški odbor:
Boštjan Luštrek, Iztok Pipan, Jure Sodja, Karmen Grebenc
Burger, Urša Jurak Kuzman, Katerina Vidner Ferkov

Transakcijski račun:
SI56 03100-1000010639

Naročilo na Lipov list oddate na info@turisticna-zveza.si
Celoletna naročnina za 2025 je 40 eur.

**Turistična zveza
Slovenije**

Osrednja prireditev ob 50. letnici Evropske pešpoti E6

Radlje ob Dravi, Vodni park | 27. september 2025

**Evropska pešpot E6 že 50 let povezuje
narode, generacije in srca. Letos
praznujemo njeno pomembno
obletnico – z vami in za vas!**

Program:

- 8.30 **Otvoritev prenovljene table E6 na
mejnem prehodu Radeljski prelaz**
- 9.00 **Pohoda po dveh poteh (4 km
in 6 km) z vmesnimi postanki,
kulturnim programom in
otvoritvami**
- 13.00 **Frika v Vodnem parku**
- 14.00 **Slavnostna prireditev**

Spremljajoči program (26. september):

- Celodnevni pohod iz Slovenj Gradca
- Večerno tematsko druženje
(Evropski dan hoje in Svetovni dan turizma)
- Razstavi: 50 let E6 in 6000 km pešpoti po Evropi

Prireditev poteka v sklopu:

- Evropskega dneva hoje – Spoštujemo vodo
- Svetovnega dneva turizma – Turizem in trajnostna preobrazba
- Evropskega tedna športa, mobilnosti, slovenskega dne športa
in projekta Beremo v gozdnih knjižnicah

Več:

eupoti.com/praznovanje-e6-2025.htm

Jože Prah: 041 657 560 | keups.slo@gmail.com

Pridite – naredite korak zase, za naravo in za Evropo!

*Naj vas pešpot
doveže!*

Forthing T5 evo my 2025

VABLJENI NA
TESTNE VOŽNJE

Preverite vam najbližje prodajno mesto na
www.pna.si/prodajna-mesta

Naročnik oglasa: Plan-net avto d.o.o., Kamnik pod Krimom 8b, 1352 Preserje | 013 633 489 | info@pna.si

